

PROVEDBENI PROGRAM
GRADA NOVSKE
za razdoblje 2022.-2025. godine

Sadržaj

Sadržaj	2
UVODNA RIJEČ GRADONAČELNICE	4
1. UVOD.....	5
1.1. Kontekst i metodologija izrade Provedbenog programa.....	5
1.2. Zakonodavni okvir	6
1.3. Strateški okvir	7
2. ANALITIČKA PODLOGA- ZA DEFINIRANJE KRATKOROČNIH RAZVOJNIH POTENCIJALA	9
2.1. Položaj i smještaj	9
2.2 Proračun Grada Novske	10
2.3 Društvo	12
2.3.1 Demografski pokazatelji	12
2.4. Obrazovanje.....	16
2.5 Kulturna i prirodna bogatstva.....	17
2.6. Mediji i digitalizacija	22
2.7 Civilno društvo.....	22
2.8 Zdravstvo, socijalna skrb i socijalno uključivanje.....	23
2.9 Indeks razvijenosti i poduzetničke zone	23
2.10. Tržište rada	25
2.11 Poduzetništvo	25
2.12. POLJOPRIVREDA	29
2.13 Turizam	30
2.14 Komunalna i prometna infrastruktura.....	31
2.15 Telekomunikacije.....	32
2.16 Javne površine i vodno-komunalna infrastruktura.....	32
2.17 Gospodarenje otpadom.....	33
3. MISIJA, VIZIJA I SWOT ANALIZA	34
4. STRATEŠKI OKVIR ZA RAZDOBLJE 2021.-2025.	42
4.1. MJERE, AKTIVNOSTI I RAZVOJNI PROJEKTI.....	42

PRILOZI DOKUMENTU

PRILOG 1. TERMINSKI, AKCIJSKI I FINANCIJSKI PLAN PROVEDBE RAZVOJNIH MJERA

Popis slika, tablica i grafikona

Slika 1. Položaj grada Novske u Sisačko-moslavačkoj županiji

Tablica 1. Proračunski prihodi Grada Novske, 2016.-2021. godina

Tablica 2. Dobna i spolna struktura stanovništva Novske (popis 2011.)

Tablica 3. Poduzetničke zone na području grada Novske

Tablica 4. Pokazatelji gospodarske aktivnosti grada Novske u razdoblju od 2013.-2016. godine

Tablica 5. Broj obrta na području grada Novske

Tablica 6. Udio pojedinih vrsta cesta i cestovna gustoća

Tablica 7. Željeznički promet

Grafikon 1. Procjena broja stanovnika Novske	12
Grafikon 2. Broj doseljenog i odseljenog stanovništva Novske , 2011.-2019.godina	13
Grafikon 3. Dobna struktura stanovništva Novske-udio stanovništva prema starosti	14
Grafikon 4. Novska -Broj rođenih i umrlih, 2011.-2020. godina	15
Grafikon 5. Udruge po područjima djelovanja	22
Grafikon 6. Registrirana nezaposlenost	25
Grafikon 7. Površine poljoprivrednog zemljišta	29

UVODNA RIJEČ GRADONAČELNICE

Drage Novljanke i Novljani,

na temelju vizije i našeg dotadašnjeg rada i postignuća u brojnim različitim ulogama, uspjeli smo promijeniti Novsku nabolje! Novska je postala jedno od najvećih gradilišta u našoj županiji, brojne zgrade su obnovljene, neke su u potpunosti nove, naša poduzetnička zona dobila je prve stanare, a čitav grad se profilirao kao sredina otvorena za nove poglede, za nove poduzetnike, za nove poduzetne ideje. Novska je u četiri godine postala i grad otvoren za razvoj gaming industrije - uređena su i otvorena dva poduzetnička inkubatora PISMO 1 i PISMO 2 u kojemu mladi ljudi iz čitave Hrvatske rade na kreiranju novih video igara i zanimljivih aplikacija, a postignuti uspjesi gaming zajednice u Novskoj doprinijeli su da odemo i korak dalje te isprojektiramo Gaming centar u Poduzetničkoj zoni Novska koji bi obuhvaćao akcelerator za poduzetnike, učenički i studentski dom, zgradu fakulteta i e-sport arenu. Taj projekt Vlada Republike Hrvatske proglasila je strateškim nacionalnim projektom. Novska je po prvi put dobila projekt koji je privukao nacionalnu pozornost. U suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Grad Novska postao je sredina u kojoj poduzetnik početnik može računati na najveće bespovratne potpore u Hrvatskoj. Mnogo je učinjeno i za naše najmlađe - otvorena su dva nova vrtića, s radom je započela i nova osnovna škola, otvoren je Centar za mlade, omogućene nove Wi-Fi zone, uređeno igralište Osnovne škole Novska, povećani iznosi naknade za novorođenu djecu i osmišljen Novljanski paket za bebe. Nismo zaboravili ni naše starije sugrađane. Obnovili smo zgradu u kojoj je smještena Udruga umirovljenika, pokrenuli projekte Zaželi, osnovali Dnevni centar za starije i trenutno proširujemo i uređujemo zgradu u kojoj će Dnevni centar za starije djelovati. I tako bih mogao nabrajati uspjehe poput energetske obnove zgrada, osnivanje razvojnih agencija, obnove prometnica, društvenih domova, pokrenute Aglomeracije Novska i osnivanje Javne vatrogasne postrojbe. Hrvatska nikada nije imala više EU sredstava na raspolaganju, očekuje nas uvođenje eura, povećanje standarda u osnovnoškolskom obrazovanju - prelazak na jednosmjenski rad i cjelodnevnu nastavu. U ovom razdoblju očekuje se i početak radova na obnovi željezničke pruge Dugo Selo - Novska, kao i početak izgradnje brze ceste Lipik - Lipovljani koja najvećim dijelom prolazi kroz teritorij Grada Novske. Sve su to izazovi koji zahtijevaju stručnu, odgovornu i efikasnu gradsku upravu. Upravu i dužnosnike koji vjeruju u Novsku. Grad Novska je odgovoran i pouzdan partner svakom našem sugrađaninu, školarcu, studentu i umirovljeniku, poduzetniku, obrtniku i poljoprivredniku.

*Marija Kušmiš
gradonačelnica Grada Novske*

1. UVOD

1.1. Kontekst i metodologija izrade Provedbenog programa

U razdoblju do 2020. godine važeći strateški akt Grada Novske bio je *Strateški razvojni program Grada Novske* donesen Odlukom Gradskog vijeća *Grada Novske (KLASA: 470-06/19-01/1, URBROJ: 2176/04-01-19-1)* za razdoblje 2018-2023. godine kojim su definirani najvažniji ciljevi, prioriteti i mjere razvoja u razdoblju od 2018. do 2023. godine, a ostaje na snazi do trenutka usvajanja Provedbenog programa Grada Novske za razdoblje od 2021. do 2025. godine, odnosno do usvajanja Provedbenog programa Grada Novske za razdoblje od 2022. do 2025. godine.

Sukladno Zakonu o strateškom planiranju i upravljanju razvojem Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 123/17, članak 26.) Provedbeni programi jedinica lokalne samouprave su kratkoročni akti strateškog planiranja koji opisuju i osiguravaju postizanje ciljeva, ako je primjenjivo, iz srednjoročnog akta strateškog planiranja i poveznicu s proračunom jedinice lokalne samouprave. Provedbeni program jedinice lokalne samouprave donosi se za vrijeme trajanja mandata izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave i vrijedi za taj mandat. Slijedom navedenog, pokrenut je proces pripreme izrade dokumenta službenog naziva Provedbeni program Grada Novske za razdoblje 2022.-2025.

Sa svojim prijedlozima projekata sudjeluju čelnici trgovačkih društava i javnih ustanova u vlasništvu i suvlasništvu Grada Novske.

Grad Novska ustrojen je od upravnih odjela te članovi upravnih odjela sudjeluju u postupku izrade Provedbenog programa.

Upravni odjeli su:

- Upravni odjel za proračun i financije
- Upravni odjel za društvene djelatnosti, pravne poslove i javnu nabavu
- Upravni odjel za komunalni sustav, prostorno planiranje i zaštitu okoliša
- Upravni odjel za gospodarstvo i poljoprivredu

Proces izrade Provedbenog programa Grada Novske za razdoblje 2022-2025. godine odvija se u nekoliko faza, kako slijedi:

1. Izrada analize stanja
2. Definiranje baze projekata koji će se započeti i/ili realizirati do 2025. godine
3. SWOT Analiza
4. Prijedlog vizije i smjerova razvoja
5. Razrada mjera, aktivnosti i projekata, u skladu s posebnim ciljevima Plana razvoja Sisačko-moslavačke županije te strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije
6. Izrada financijskog plana provedbe i poveznica s proračunom
7. Izrada Akcijskog plana provedbe razvojnih projekata
8. Predlaganje nacрта Provedbenog programa Grada Novske za razdoblje 2022.-2025.

9. Usvajanje Provedbenog programa Grada Novske

Kao prilog ovom dokumentu izrađen je:

∟ PRILOG 1. TERMINSKI, AKCIJSKI I FINACIJSKI PLAN PROVEDBE RAZVOJNIH MJERA

Za izradu analize stanja korišteni su interni i eksterni relevantni podaci, poput Izvješća o izvršenju proračuna Grada Novske (2016.-2020.), Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom Grada Novske (2016.-2020.), podataka Državnog zavoda za statistiku, Financijske agencije, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatske gospodarske komore, Registra udruga, Upisnika poljoprivrednika i drugih nacionalnih institucija i službenih baza podataka.

1.2. Zakonodavni okvir

Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 123/17) uređen je sustav strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj na svim razinama upravljanja (nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini) te način pripreme, izrade, provedbe, izvješćivanja, praćenja provedbe i učinaka te vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 123/17), Vlada Republike Hrvatske je 2018. godine donijela Uredbu o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine«, broj 89/2018). Sustav strateškog planiranja u RH temelji se nacionalnim (Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine), regionalnim odnosno županijskim (Planovi razvoja jedinica regionalne/područne samouprave za razdoblje 2021.-2027.) te lokalnim (Provedbeni programi jedinica lokalne samouprave za razdoblje 2021.-2025.) aktima strateškog planiranja.

U skladu s navedenim, Provedbeni program Grada Novske za razdoblje 2022.-2025. predstavlja kratkoročni strateški akt kojim se definiraju ciljevi, prioriteti i mjere te razvojni projekti Grada Novske, a koji su usklađeni sa strateškim okvirom hijerarhijski viših akata, odnosno s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine (dalje: NRS 2030.) te će, nakon donošenja istog, biti usklađen s Planom razvoja Sisačko-moslavačke županije za period 2021-2027. Obvezni sadržaj Provedbenog programa Grada Novske za razdoblje 2022.-2025. utvrđen je člankom 18. *Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine«, broj 89/2018).*

1.3. Strateški okvir

Prema Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17), strateški okvir Provedbenog programa Grada Novske 2022. - 2025. uvjetovan je strateškim okvirom hijerarhijski viših strateških akata, Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine (dalje: NRS 2030.) te Planom razvoja Sisačko-moslavačke županije za period 2021.-2027 (koji u trenutku donošenja ovog Programa nije usvojen). NRS 2030 usklađena je s ciljevima nove regionalne i kohezijske politike Europske unije za razdoblje 2021.-2027.:

1. Pametnija Europa (Smarter Europe),
2. Zelena Europa bez ugljika (Greener, Low-carbon Europe),
3. Povezanija Europa (More Connected Europe),
4. Socijalnija Europa (More Social Europe) i
5. Europa bliža građanima (Europe Closer to Citizens)

Strateški okvir NRS 2030, kao krovni nacionalni strateški akt na koji se potom veže i strateški smjer razvoja na regionalnoj i lokalnoj razini sastoji se od sljedećih razvojnih smjerova i strateških ciljeva (dalje: SC):

- ∠ Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo
 - SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
 - SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
 - SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom
 - SC 4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske
- ∠ Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize
 - SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život
 - SC 6. Demografska obnova i bolji položaj obitelji
 - SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj
- ∠ Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija
 - SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
 - SC 9. Samodostatnost u hrani i razvoj bio gospodarstva
 - SC 10. Održiva mobilnost
 - SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva
- ∠ Razvojni smjer 4. Ravnomjeran regionalni razvoj
 - SC 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima
 - SC 13. Jačanje regionalne konkurentnosti.

Dokument je usklađen s višegodišnjem financijskim okvirom EU te aktima strateškog planiranja povezanim s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021.-2027. definiranim *Odlukom o utvrđivanju akata strateškog planiranja povezanih s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. godine, rokova donošenja i tijela zaduženih za njihovu izradu (Vlada Republike Hrvatske, KLASA: 022-03/20-04/352, URBROJ: 50301-05/16-20-6)*, a koja je u skladu s *Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i financijskih pravila za njih i za Fond za azil i migracije, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za upravljanje granicama i vize (COM(2018) 375 final)*.

Nakon donošenja Plana razvoja Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2021.-2027. mjere Provedbenog programa Grada Novske povezat će se s posebnim ciljevima predmetnog srednjoročnog strateškog akta.

2. ANALITIČKA PODLOGA- ZA DEFINIRANJE KRATKOROČNIH RAZVOJNIH POTENCIJALA

2.1. Položaj i smještaj

U makro regionalnoj podjeli Hrvatske, grad Novska dijelom pripada prostoru nizinskog područja sjeverne Hrvatske (Posavini), a dijelom Panonskom gorju (Psunj), te tako čini prirodnu vezu obronaka slavonskog gorja i posavske ravnice.

Grad Novska smješten je na istočnom rubnom dijelu Sisačko-moslavačke županije, na području Zapadne Slavonije. Po svom prostornom položaju u okviru Županije Grad Novska zauzima dio njezinog istočnog rubnog područja pri čemu svojim sjeveroistočnim rubom graniči sa Požeško-slavonskom županijom, a jugoistočnim sa Brodsko–posavskom županijom.

Slika 1. Položaj grada Novske u Sisačko-moslavačkoj županiji

Izvor: Strateški razvojni program Grada Novske 2018.-2023.

Grad zauzima površinu od 319,4 km², što čini 7,2% ukupne površine županije. Jedinica lokalne samouprave sastoji se od 23 naselja i to su: Bair, Borovac, Brestača, Brezovac, Bročice, Jazavica, Kozarice, Kričke, Lovska, Nova Subocka, Novi Grabovac, Novska, Paklenica, Plesmo, Popovac, Rađenovci, Rajčići, Rajić, Roždanik, Sigetac, Stara Subocka, Stari Grabovac i Voćarica. S prometnog gledišta Grad Novska ima važno mjesto u integriranju prostora Županije. Gradom Novska prolazi glavni uzdužni posavski prometni pravac Središnje i Istočne Hrvatske kojim se autocestom i željezničkom prugom europskog i državnog značaja povezuju Zagreb i Slavonski

Brod te dalje i područja na krajnjem istoku Hrvatske. Prometno značenje Novske danas se ogleda ponajprije u čvorišnoj ulozi željezničkog prometa gdje se u Novskoj spajaju dva ogranka međunarodnog 10.-og koridora (pruga iz smjera Dugog Sela i pruga iz smjera Siska). U cestovnom prometu Novsku obilježava tzv. punkt 100.-og kilometra, jer je grad podjednako udaljen od većih centara prema zapadu (Zagreb) i prema istoku (Slavonski Brod) te od većih gradova u Bosni i Hercegovini. Za razvoj grada Novske i njegovog urbanog ustrojstva posebnu ulogu imao je geoprometni položaj koji je bio i ostao prvorazredni potencijal njegova razvoja. Dobra prometna povezanost i blizina velikih gradova sa svojim urbanim sadržajima predstavlja jedan od glavnih razvojnih resursa ovog područja i pruža Novskoj kvalitetne uvjete za budući gospodarski razvoj.

2.2 Proračun Grada Novske

Grad Novska izrađuje knjižicu Proračun u malom s namjerom da se na pojednostavljen način omogući svim građanima uvid u plan proračuna. Radi se o sažetku Proračuna Grada Novske koji je pripremljen u obliku vodiča, kako bi građanima prikazao osnovne informacije o prihodima i rashodima, odnosno točne i potpune informacije o prikupljanju i trošenju javnog novca kao i o radu gradske uprave i povezanih subjekata. Izrađuje se s ciljem informiranja i poticanja građana da sudjeluju u procesu planiranja proračuna. Unazad četiri godine zaredom Grad Novska dobio je priznanje za transparentnost gradskog proračuna. Priznanje Instituta za javne financije¹ potvrđuje da su proračunski i financijski dokumenti Grada dostupni svim građanima, na jednostavan i razumljiv način. Proračunska transparentnost donosi značajne financijske koristi, utječe na poboljšanje komunikacije građana i lokalne samouprave i djelotvornije upravljanje javnim resursima.

Ukoliko promatramo proračunske stavke i usredotočimo se na ukupne proračunske prihode koji su ostvareni u periodu od 2016. godine, vidljiva su uravnotežena proračunska kretanja. Kvalitetno planiranje proračunskih prihoda i rashoda su jedan od ključnih preduvjeta rasta gospodarstva te održivog razvoja.

¹ https://www.ijf.hr/transparentnost/?params_1=transparentnost

Tablica 1. Proračunski prihodi Grada Novske, 2016.-2021. godina

PRORAČUNSKI PRIHODI	
2016.	44.433.744
2017.	47.024.227
2018.	53.721.938
2019.	64.623.318
2020.	66.610.487
2021.	61.896.760

Izvor: Grad Novska

PRORAČUNSKA ULAGANJA U STRATEŠKE CILJEVE U RAZDOBLJU 2016.-2021.

Važan pokazatelj kvalitete ulaganja i proračunske potrošnje, svakako je strateško ulaganje - odnosno ostvarivanje zadanih strateških ciljeva i proračunska izdvajanja za iste. Strateški ciljevi ostvaruju se kroz razvojne projekte, programe i mjere kojima se potiče kvalitetno raspolaganje dostupnim resursima i održivi razvoj područja. Sukladno tome, važno je napomenuti kako su u strateškom aktu koji je prethodio ovom, odnosno u Strateškom razvojnom programu Grada Novske za razdoblje 2018-2023. godine definirani slijedeći strateški ciljevi:

- ∟ Strateški cilj 1. Gospodarski rast i nova radna mjesta*
- ∟ Strateški cilj 2. Mobilnost, komunikacija i održivi razvoj*
- ∟ Strateški cilj 3. Unaprjeđenje kvalitete života stanovnika i razvijena društvena infrastruktura*

Plan proračuna Grada Novske za 2022., 2023. i 2024. godinu

2022.	102.529.656 kuna
2023.	124.882.598 kuna
2024.	123.809.338 kuna

Izvor: Grad Novska

2.3 Društvo

2.3.1 Demografski pokazatelji

Analizirajući demografske pokazatelje, osnovni uočeni trendovi su depopulacija i negativan prirodni prirast. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine na području grada Novske živjelo je 13.518 stanovnika (4.458 kućanstva). Prosječna gustoća naseljenosti u tom razdoblju iznosi 42 stanovnika po km². Najveću koncentraciju stanovništva ima naselje Novska. Broj stanovnika na području Novske bilježi pad. Prema Procjenama broja stanovništva Državnog zavoda za statistiku po predmetnim godinama broj stanovništva u Novskoj se od 2011. godine smanjio za 2 211 stanovnika te je u 2020. godini iznosio 11 307. Prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. godine na području grada Novske živi 11 234 stanovnika (3.944 kućanstva).

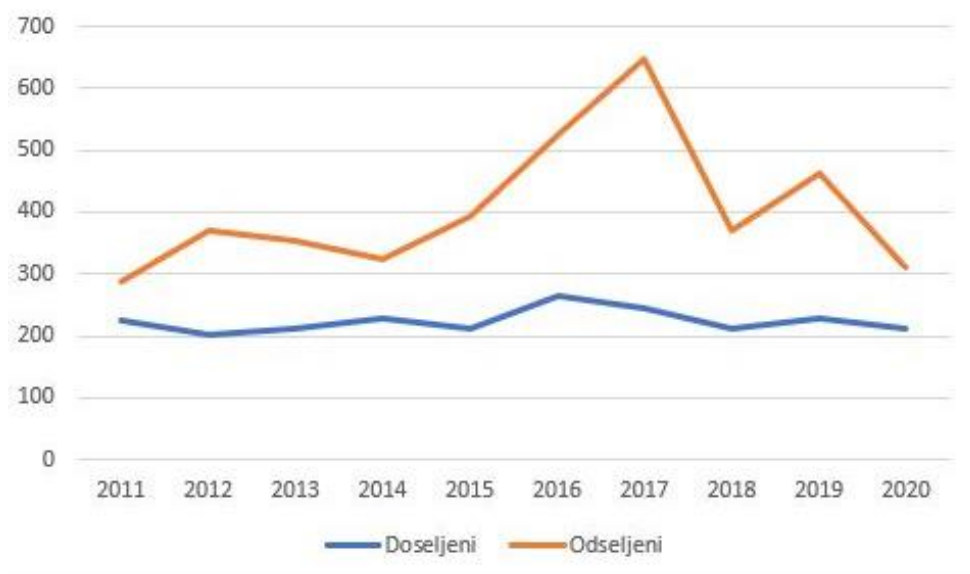
Grafikon 1. Procjena broja stanovnika Novske

Izvor: Procjene broja stanovništva, Državni zavod za statistiku

Iako je i u gradskom središtu, naselju Novska, prisutan pad broja stanovnika u oba posljednja popisna razdoblja, u njemu se nalazi najveći broj stanovnika grada. Čak se i povećava udio stanovnika naselja Novska u ukupnom broju stanovnika grada. Tako je 1991. godine u naselju Novska bilo 46,74% stanovnika grada, dok je 2011. godine taj postotak povećan na 51,99%.

Grafikon 2. Broj doseljenog i odseljenog stanovništva Novske , 2011.-2019.godina

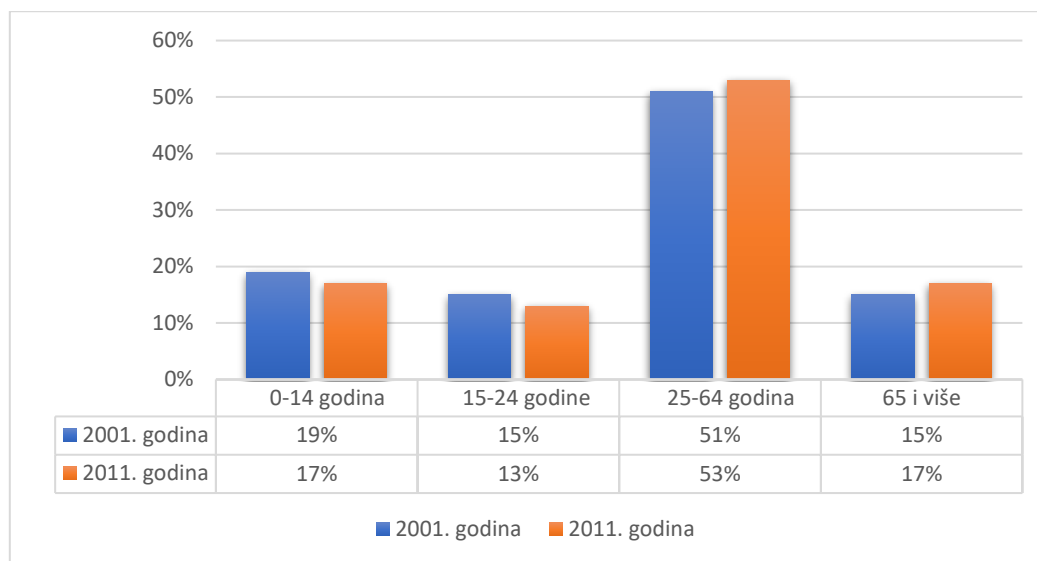
Izvor: Procjene broja stanovništva, Državni zavod za statistiku

Od 2016. godine prisutan je trend povećanja broja odseljenih stanovnika najvećim dijelom u inozemstvo. Od 2018. godine broj odseljenog stanovništva se smanjuje što je ohrabrujući podatak. U 2020. godini broj doseljenog stanovništva iznosi 213 a odseljenog 312 što je od zadnjeg popisa stanovništva iz 2011. godine najmanji broj odseljenog stanovništva.

Dobna struktura stanovništva grada Novske ukazuje na dominaciju udjela radno sposobnog stanovništva u dobi od 15-64 godina (66%), ali i problem starenja stanovništva koji ukazuju na potencijalni nastavak nepovoljnih demografskih trendova u budućnosti.

Prema službenim podacima iz Popisa stanovništva (Grafikon 3) na području grada Novske vidljivo je smanjenje udjela stanovništva u dobi 0-14 godina i od 15-24 godine, dok se povećao udjel radno sposobnog stanovništva što je pokazatelj koji upućuje na mogućnost generiranja rasta i razvoja Grada u budućnosti te postizanja efikasnosti na tržištu rada.

Grafikon 3. Dobna struktura stanovništva Novske-udio stanovništva prema starosti

Izvor: Popis stanovništva 2001. i 2011. godine

Promatrajući spolnu strukturu stanovništva može se zaključiti da se između dva popisa stanovništva odnos broja žena i broja muškaraca nije bitno mijenjao. Od ukupnog broja stanovnika 52% čine žene, a 48% muškarci.

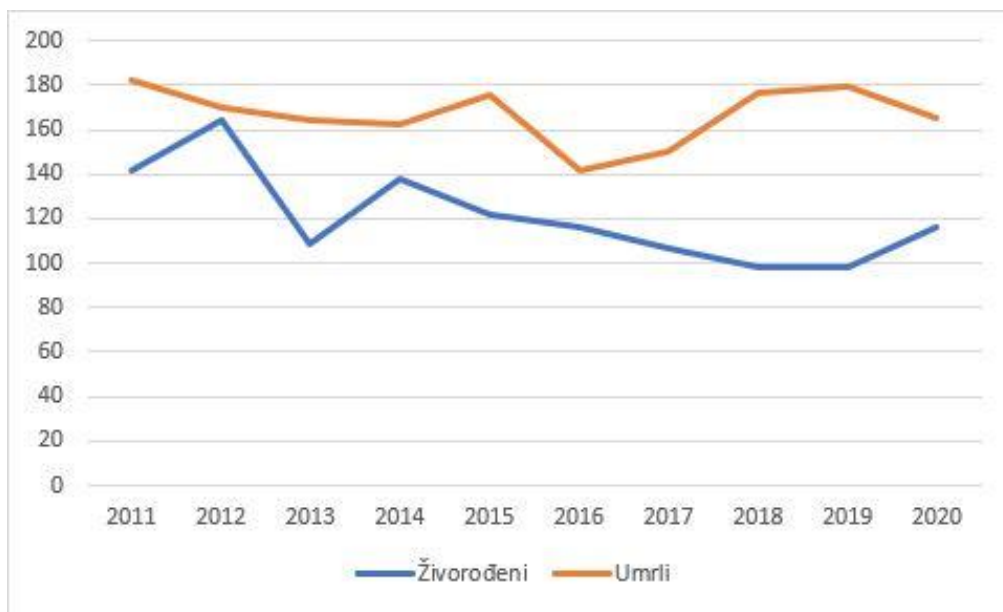
Tablica 2. Dobna i spolna struktura stanovništva Novske (popis 2011.)

SPOL	DO 14 GODINA	DO 19 GODINA	RADNO SPOSOBNO 15-64 GODINA	60 I VIŠE GODINA	PROSJEČNA STAROST	INDEKS STARENJA	KOEFICIJENT STAROSTI
M	1.173	1.598	4.508	1.219	38,7	76,3	18,6
Ž	1.164	1.587	4.394	1.776	41,7	111,9	25,5
UKUPNO	2.337	3.185	8.902	2.995	40,2	94,0	22,2

Izvor: Državni zavod za statistiku 2011.

Od 2011. godine u kontinuitetu bilježi se pad broja stanovnika. Zabrinjava podatak da je svake godine sve više umrlih, a sve manje rođenih. 2020. godine rođeno je 116 ljudi, a umrlo je 165 što je 42% više, a čini negativan prirodni prirast od -49. Od 2016 godine nakon kontinuiranog pada broja rođenih bilježi se blagi rast rođene djece što je osobito vidljivo u 2020. godini. U 2019. godini rođeno je 118 djece a u 2020. godini 136. Prema popisu stanovništva 2021. godine broj rođenih na području grada Novske iznosi 105, a vitalni indeks (živorodeni na 100 umrlih) iznosi 49,8. Za SMŽ vitalni indeks iznosi 43,8. (Izvor: DZS, 2022.)

Grafikon 4. Novska -Broj rođenih i umrlih, 2011.-2020. godina

Izvor: Procjene broja stanovništva, Državni zavod za statistiku

Neke od demografskih mjera kojima Grad Novska nastoji dodatno utjecati na poboljšanje demografskog stanja područja, olakšati život građanima te podići kvalitetu života građana su

- ∠ Pomoć za novorođeno dijete
- ∠ Financiranje produženog boravka učenika u školama
- ∠ Sufinanciranje plaće učitelja koji provode program produženog boravka
- ∠ Sufinanciranje prehrane djece
- ∠ Sufinanciranje rada Dječjeg vrtića "Radost"
- ∠ Studentske i učeničke stipendije

2020. godine Grad Novska stekao je status "Grad Novska prijatelj djece".

2.4. Obrazovanje

Školstvo u Novskoj datira još iz davne 1760. godine. Unapređenje školstva u Novskoj dogodilo se 1955. godine kada Novska pored osnovnoškolskog obrazovanja dobiva i srednjoškolsko obrazovanje. S radom je tada započela ekonomska škola u Novskoj pod nazivom Ekonomski tehnikum. Škola je imala regionalni značaj i polazili su je osim novljanskih učenika i učenici iz Kutine, Nove Gradiške, Daruvara i drugih gradova. Prvi učenici u novljansku gimnaziju upisali su se šk.god.1963./64. Ekonomska škola i gimnazija u Novskoj imale su kvalitetan profesorski kadar, a mnogi od njih danas su sveučilišni profesori, znanstveni radnici, prosvjetni savjetnici i književnici.

Kasnije, nakon Domovinskog rata, 1995. godine, Grad Novska je osnovao Glazbenu školu, a 1999. godine i Srednju glazbenu školu. Osnovno i srednje glazbeno obrazovanje u Novskoj objedinjeno je 2003. godine u jednu ustanovu – Glazbenu školu u Novskoj koja gradu vraća regionalni značaj u školstvu te istodobno postaje jedan od važnih čimbenika razvoja kulture u novljanskoj sredini.

Obrazovni sustav u Novskoj danas

Na području grada djeluje jedna predškolska ustanova, tri Osnovne škole: Osnovna škola Novska (matična), Osnovna škola Rajić i Katolička osnovna škola Novska, jedna srednja škola, jedna glazbena škola (osnovno i srednje glazbeno obrazovanje), kao i pučko otvoreno učilište koje provodi obrazovanje odraslih.

Jedan od najvažnijih demografskih pokazatelja za rast i razvoj Grada u budućnosti broj je djece koja pohađaju vrtić i školuju se. U pedagoškoj godini 2018./2019. upisano je 937 učenika u Osnovno redovno školovanje, a u srednjoškolsko obrazovanje (uključeni svi programi) 302 učenika.

Broj učenika u Osnovnom redovnom školovanju (bez glazbenih i plesnih programa)

Školska godina	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Broj učenika u OŠ	937	907	878	900	854
Broj učenika u SŠ	302	281	273	271	285

Izvor: Ministarstvo znanosti i obrazovanja, ŠeR-Školski e-Rudnik, datum pristupa 1.9.2022.

U gradu Novskoj djeluje i 1 umjetnička škola: Glazbena škola u Novskoj. Djelatnost Škole je ostvarivanje programa osnovnog glazbenog školovanja, ostvarivanje programa srednjeg školstva na području glazbene umjetnosti u četverogodišnjem trajanju i drugih programa na području glazbene umjetnosti za djecu i mladež. Školu godišnje pohađa oko 150 učenika.

U razdoblju od 5 promatranih godina primjetan je pad broja učenika u srednjim školama osim u školskoj godini 2022/2023. kada je zabilježen blagi rast.

Uvođenjem novih programa, sredstvima koja se dodjeljuju za novorođenčad, subvencijama za vrtiće te raznim potporama u sustavu školstva (prijevoz, udžbenici, stipendije), nastoji se poboljšati demografska situacija, olakšati roditeljima i djeci proces školovanja te istovremeno poticati izvrsnost.

Tako su razdoblju 2017.-2021. godine višestruko povećani iznosi programa Kolica za novljanskog klinca s 1.000 kn za svako novorođeno dijete na 2.500 kn za 1.dijete u obitelji, 5.000 kn za 2. dijete u obitelji te 10.000 kn za 3. i svako sljedeće dijete u obitelji. Uveden je Novljanski paket za bebe, omogućeno besplatno korištenje hrvatskih domova za potrebe krštenja ili rođenja djeteta, uređen je vrtić u Pastoralnom centru bl. A. Stepinca s tri odgojno-obrazovne skupine, izgrađen novi vrtić Stribor s pet odgojno-obrazovnih skupina, osnovana Katolička osnovna škola i pokrenut novi srednjoškolski program tehničara za razvoj video igara. Povećane su studentske stipendije studentima u obitelji s 3 i više djece, a Grad svake godine u suradnji sa školama nagrađuje uspješne učenike i učenike s ostvarenim rezultatima na raznim natjecanjima. U ovom razdoblju u Novskoj je počeo s radom Centar za mlade te je pokrenut i osnovan učenički dom.

Prijavom projekata na EU fondove koji, osim što su omogućili uređenja devastiranih prostora poput Doma hrvatskih branitelja, Hrvatskog doma u Paklenici te bivše područne škole u Jazavici, također je otvoreno dvadesetak radnih mjesta na njihovoj provedbi. Realizacijom svih ovih aktivnosti kroz poglavlje posvećeno mladima u razdoblju od 2017. do 2021. godine u Novskoj je otvoreno 70 novih radnih mjesta, a Grad Novska 2021. postaje i „Grad za mlade“.

2.5 Kulturna i prirodna bogatstva

Grad Novska posjeduje značajno prirodno i kulturno bogatstvo koje omogućuje dodatno razvijanje turističke ponude te razvoj cijelog područja i društva. Na području grada Novske mogu se specificirati područja sa sljedećim obilježjima:

- ∟ zaštićena prirodna baština: Park prirode Lonjsko polje
- ∟ Ekološka mreža Natura 2000:
- ∟ HR1000004 Donja Posavina (područja važna za ptice (SPA))
- ∟ HR2000416 Lonjsko Polje (područja važna za vrste i staništa (pSCI)).

Ukupna raznolikost biljnog i životinjskog svijeta predstavlja najveće bogatstvo predmetnog prostora. Bogatstvo ornitofaune posebno je naglašeno u Lonjskom polju koje je proglašeno najvažnijim europskim staništem ptica. 227 vrsta ptica koje ovdje obitavaju je zaštićeno Zakonom o zaštiti prirode RH, 113 vrsta su zaštićene na nacionalnoj razini, 79 vrsta zaštićeno je na europskoj razini, a 133 vrste su zaštićene međunarodnim konvencijama.

Dio prostora grada vrednovan je kao područje kulturnog krajolika, osobito padine Psunja s malobrojnim naseljima i brežuljcima sa obrađenim padinama, ali i s brojnim arheološkim lokalitetima.

Razvoj kulture u Novskoj, kao i potreba stanovništva za kulturnim sadržajima, potaknut je početkom 20.-og stoljeća kada Novska postaje kotarsko mjesto unutar Požeške županije. Već krajem 19. stoljeća Novska ima gradsku čitaonicu koja se spominje u Izvještaju Matice hrvatske za 1876. godinu. Najznačajnije novljanske ustanove u kulturi su Pučko otvoreno učilište Novska i Gradska knjižnica i čitaonica Ante Jagar, a aktivno djeluje 16 udruga u kulturi.

Na području grada Novske utvrđen je status kulturnog dobra za 6 povijesnih cjelina, 17 arheoloških nalazišta, 1 povijesno-memorijalnu cjelinu, 5 kulturnih krajolika, 13 sakralnih građevina, 17 civilnih građevina, 1 vojnu građevinu i kompleks, 2 memorijalne građevine i 2 pokretna kulturna dobra, a evidentirano je još niz dobara lokalne vrijednosti, koji su značajni elementi identiteta prostora.²

²Izvor: Strateški razvojni program Grada Novske 2021.-2023.

U nastavku su prikazana kulturna dobra grada Novske s najvećim stupnjem zaštite.

Zaštićena kulturna dobra na području grada Novske

NAZIV	VRSTA	KLASIFIKACIJA	LOKACIJA
Zgrada hotela Knopp	nepokretno kulturno dobro – pojedinačno	profana graditeljska baština	Novska
Crkva sv. Luke Evanđeliste	nepokretno kulturno dobro – pojedinačno	sakralna graditeljska baština	Novska
Zgrada Drapczinski	nepokretno kulturno dobro – pojedinačno	profana graditeljska baština	Novska
Zgrada pošte	nepokretno kulturno dobro – pojedinačno	profana graditeljska baština	Novska
Crkva sv. Teodora Tirona	nepokretno kulturno dobro – pojedinačno	sakralna graditeljska baština	Lovska
Spomen obilježje Trokut iz Domovinskoga rata	nepokretno kulturno dobro – pojedinačno	memorijalna baština	Lovska
Crkva sv. Tome Apostola	nepokretno kulturno dobro – pojedinačno	sakralna graditeljska baština	Rajić
Crkva Pohođenja Blažene Djevice Marije	nepokretno kulturno dobro – pojedinačno	sakralna graditeljska baština	Stara Subocka
Povijesna seoska cjelina naselja Stara Subocka	nepokretno kulturno dobro – kulturno-povijesna cjelina	kulturno-povijesna cjelina	Stara Subocka
Zbirka Sajko	pokretno kulturno dobro – zbirka	etnografska građa	Novska
Namještaj Prve kotarske ljekarne „Sveta Marija“	pokretno kulturno dobro – zbirka	etnografska građa	Novska

Izvor: Ministarstvo kulture, Konzervatorski odjel Sisak, Strategija razvoja

NOVLJANSKI OGRC - *Viviparus Novskaensis Penecke*

Rijetka su mjesta koja se mogu pohvaliti da su u paleontološku znanost ušla s tri vrste. Novljanski ogrc, izumrla vrsta *Viviparus*, je paludinska naslaga koju nalazimo samo u Novskoj te je i nazvana prema svom nalazištu. Okamina je puža koji je živio u vodama Panonskog mora na ovom području i simbol je grada Novske čije fosilne ostatke i danas nalazimo na svakom koraku na tom području. Novljanskog ogrca i *Unio Novskaensis* (nova vrsta školjkaša nazvana također prema nalazištu u Novskoj) imenovao je i prvi opisao bečki paleontolog Karl A. Penecke 1886. godine. - *Melanopsis constricta novskaensis* Wenz je još jedna fosilna podvrsta koja je pronađena samo u Novskoj, a preimenovao ju je njemački paleontolog Wilhelm Wenz.

Na glavnom novljanskom trgu postavljena je fontana »Ogrc« kao prepoznatljiv simbol grada Novske.

Različite manifestacije kroz cijelu godinu na raspolaganju su građanima Novske i okolice, a u isto vrijeme privlače dolazak turista, povećavaju broj zabilježenih noćenja te potiču razvoj lokalnog gospodarstva.

Manifestacije koje se tradicionalno održavaju u Novskoj

Lukovo u Novskoj

Blagdan Lukova, novljanskog nebeskog zaštitnika, slavi se 18. listopada već gotovo četiri stoljeća. Upravo taj datum obilježava se kao Dan Grada. Obilježavanje blagdana Sv. Luke odvija se prezentacijom tradicijskih obrta, rukotvorina, suvenira te autohtonih domaćih proizvoda i poslastica pod nazivom „Izvorno naše“ na novljanskoj šetnici, a raznolikost kulturne baštine i narodnih običaja kroz pjesmu i ples najbolje dočaravaju tradicionalni folklorni susreti „Lukovo u Novskoj“. U sklopu manifestacije prezentira se razdoblje razvitka grada i prelaska građana Novske na građanski način života – prijelaz iz 19. u 20. stoljeće. Učenici Osnovne škole Novska prezentiraju Starinsku učionicu i radionice, razne udruge se uključuju s realnim prikazima segmenata života tog doba, koji se može vidjeti prikazom „Života Novljana kroz povijest“. Program Lukova se iz godine u godinu nadopunjuje novim sadržajima.

Ljeto u Novskoj

Ljeto u Novskoj je najduža novljanska manifestacija koja tri mjeseca obiluje raznim događanjima od kulturno-umjetničkih, tradicijskih, sportskih i zabavnih. Uz već tradicionalna događanja Ljeto u knjižnici, Vršidba žita, Kino pod zvijezdama, Fashion day, Vatrogasni izazov, Izviđački kamp „Dupin“, folklorni susreti, moto susret, kazališne predstave, razni sportski turniri, svake godine se program manifestacije obogaćuje novim sadržajima.

Na Novljanskom jezeru u sklopu manifestacije, održavaju se razni sportski turniri i sadržaji, biciklijada, društvene igre, likovne kolonije, te posjetitelji mogu uživati u druženju uz kupanje i roštilj.

Maske do daske

Kako je veljača karnevalski mjesec, TZG Novske i Grad Novska pripremaju vlastiti, već tradicionalni, karneval pod maskama „Maske do daske“.

Advent u Novskoj

Advent u Novskoj je tradicionalna blagdanska manifestacija. Posjetitelji mogu uživati u različitim sadržajima primjerenim blagdanskome duhu - klizalištu, dnevnim i večernjim događanjima, nastupu poznatih klizačkih klubova, raznim programima na ledu, prigodnim izložbama, čitaonicama, radionicama, predavanjima, kulturnim i glazbenim programima, predstavama i koncertima, sportskim turnirima.

NOVsky Art & Science

U Novskoj se treću godinu zaredom održava cjelodnevna manifestacija "NOVsky Art & Science Festival" kojoj je cilj promocija znanosti. Posjetiteljima je omogućeno sudjelovanje u znanstvenim pokusima, interaktivnim radionicama koje su temom vezane za znanost, umjetnost ili umjetnost u znanosti.

2.6. Mediji i digitalizacija

Najvažnije sredstvo priopćavanja informacija je Radio postaja Novska. Emisije novljanskog radija obuhvaćaju široka područja od kulture, obrazovanja, športa, poljoprivrede te svih segmenata društva. Obrađuje aktualne teme te donosi informacije iz svakodnevnog života s novljanskog, jasenovačkog i lipovljanskog područja te iz cijele Sisačko-moslavačke županije. Uz navedeno tu je i glasilo Novljanski vjesnik.

Kada govorimo o unaprjeđivanju poslovnih procesa, unutar gradske uprave unaprijeđen je sustav prostornog planiranja s ciljem učinkovitog upravljanja prostorom i imovinom.

2.7 Civilno društvo

Stvaranje okruženja poticajnog za razvoj civilnog društva jedna je od pretpostavki i mjerila demokracije i stabilnosti političkoga sustava svake sredine pa tako i grada Novske. Počeci razvoja novljanskih udruga u Novskoj započinju krajem 19. stoljeća, osnivanjem Dobrovoljnog vatrogasnog društva koje ima tradiciju dugu više od 130 godina. Danas na području grada Novske djeluje 118 udruga u različitim djelatnostima, od kulture, tehničke kulture, udruge djece i mladeži, športa, vatrogastva, socijalne skrbi, gospodarstva, lovstva i udruge iz drugih djelatnosti. Najveći broj novljanskih udruga osnovano je u športskoj djelatnosti, a u posljednje vrijeme sve više udruga osniva se radi unapređenja određenih gospodarskih i poljoprivrednih djelatnosti.

Grafikon 5. Udruge po područjima djelovanja

Izvor: Ministarstvo pravosuđa i uprave, Registar udruga

2.8 Zdravstvo, socijalna skrb i socijalno uključivanje

Primarna zdravstvena zaštita se provodi putem Doma zdravlja Kutina, Ispostavama u Novskoj i Rajiću. Dom zdravlja, s ambulantom opće medicine, stomatološkom, ginekološkom i pedijatrijskom ambulantom, patronažom, zubnom tehnikom, laboratorijem i hitnom pomoći predstavlja okosnicu zdravstvenog sektora u Novskoj. Sekundarna zdravstvena zaštita obavlja se u županijskim zdravstvenim ustanovama te ostalim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj. U sklopu Doma zdravlja djeluje još i higijensko – epidemiološka služba.

Djelatnost socijalne skrbi organizirana je putem Centra za socijalnu skrb, Hrvatskog crvenog križa i Grada Novske. U Novskoj djeluje Gradsko društvo Crvenog križa Novska koje u svom radu promiče humanitarne ciljeve i provodi akcije od opće koristi, te djeluje na temelju misije i načela Međunarodnoga pokreta Crvenoga križa i Crvenoga polumjeseca. Uz pomoć Hrvatskog zavoda za zapošljavanje povremeno se zapošljavaju osobe za pomoć i skrb u zajednici, a kroz Program javnih radova od 2010. – 2017. godine bilo je zaposleno 58 osoba koji su radili na prijemu i distribuciji humanitarne pomoći u skladištu i na terenu, izdavanju i održavanju ortopedskih i invalidskih pomagala, pomagali u održavanju kuća i okućnica najranjivijih skupina korisnika.

Centar za socijalnu skrb osigurava minimalne materijalne i financijske uvjete za potrebite obitelji i komunicira druge potrebe građana koje su u njihovoj nadležnosti. Grad Novska svake godine provodi Program javnih potreba u socijalnoj skrbi, a njime se određuje ukupna visina sredstava osiguranih u Proračunu Grada Novske za podmirenje godišnjih javnih potreba u socijalnoj skrbi.

Na području grada djeluje novootvoreni Dnevni centar za starije osobe sa svrhom prevencije institucionalizacije te povećanja dostupnosti mreže izvaninstitucionalnih usluga za starije osobe.

U razdoblju 2018-2022. godine na području grada Novske uspješno su provedene prve dvije faze iz poziva "Zaželi"- programa zapošljavanja žena u nepovoljnom položaju na tržištu rada na pružaju usluge potpore i podrške starijim i potrebitim osobama.

2.9 Indeks razvijenosti i poduzetničke zone

Indeks razvijenosti kompozitni je pokazatelj⁵ sastavljen od društveno-gospodarskih indikatora kojim mjerimo stupanj razvijenosti jedinica lokalne i regionalne samouprave. Grad Novska s indeksom razvijenosti od 98,048 je 318.-ta jedinica lokalne samouprave po razvijenosti u RH (od ukupno 556 JLS-a). Grad Novska razvrstan je u 4.-tu skupinu razvijenosti te time pripada potpomognutom području RH.

⁵ Indeks se računa prema sljedećim parametrima: prosječni dohodak po stanovniku, prosječni izvorni prihodi po stanovniku, prosječna stopa nezaposlenosti, opće kretanje stanovništva, stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje) te indeks starenja. Prosječan prag razvijenosti iznosi 100.

Grad Novska svojim investitorima i poduzetnicima nudi poticajne mjere za investicije u poduzetničkim zonama (Poduzetnička zona „Novska“ i Poduzetnička zona „Zapad“) te nudi potpore za poduzetništvo, ulaže u razvoj zdravstva, ugostiteljstva, turizma, očuvanje prirode i kulturne baštine te ulaganje u poljoprivredu i ruralni razvoj.

Na području grada Novske osnovane su dvije Poduzetničke zone u svrhu poticanja razvoja poduzetništva i kao pokretačka snaga lokalnog i regionalnog gospodarskog razvoja.

Tablica 3. Poduzetničke zone na području grada Novske

PODUZETNIČKE ZONE	POVRŠINA	BROJ PODUZETNIKA
PZ ZAPAD	4,76 ha	4
PZ NOVSKA	85,57 ha	9

Izvor: Grad Novska

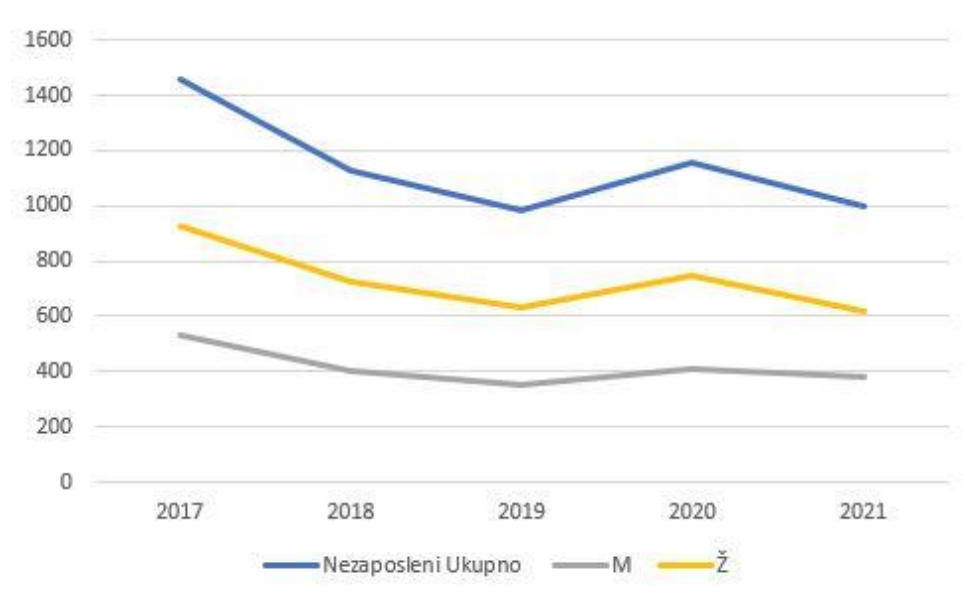
Jedan od najznačajnijih projekata na području grada Novske koji je u postupku stvaranja preduvjeta za realizaciju je projekt izgradnje kampusa gaming industrije koji je uvršten je na listu strateških projekata Republike Hrvatske budući da potiče gospodarsku aktivnost regije ulaganjem u aktivnosti usluga visoke dodane vrijednosti te razvojno inovacijske aktivnosti. Kampus gaming industrije koji bi se trebao nalaziti na području PZ Novska na parceli većoj od 90000 četvornih metara, nastavak je na aktivnosti i rezultate ostvarene provedbom projekta Poduzetnički inkubator PISMO I, II u sklopu kojeg je otvoreno više od 50 poduzetničkih tvrtki iz području gaminga te uvođenja novog kurikuluma za zanimanje tehničar za razvoj video igara koji je na području Sisačko-moslavačke županije koji je započeo s primjenom u školskoj 2019./2020. godini. Planirano osnivanje i djelovanje kampusa gaming industrije obuhvatit će osnivanje visokoškolske ustanove za obrazovanje stručnjaka u području industrije video igara u trajanju od 3 i 5 godina, izgradnju učeničkog i studentskog doma sa svim potrebnim popratnim sadržajima i uslugama, poduzetničkog akceleratora te dvorane vezane za potrebe razvoja e-sporta. To će biti prva ustanova takve vrste na području Županije i u širem okruženju.

2.10. Tržište rada

Prema podacima o registriranoj nezaposlenosti HZZ-a u kolovozu 2022. godine na području Sisačko-moslavačke županije evidentirane su ukupno 6651 nezaposlene osobe, što je 5,8% manje nego u isto vrijeme 2021. godine. Na području grada Novske u istom periodu registrirano je 1049 nezaposlenih osoba. U istom razdoblju na području Novske zaposlene su 42 osobe s evidencije HZZ-a na temelju radnog odnosa te je iskazana potreba za zapošljavanjem još 21 osobe.

Ukoliko promatramo podatke o nezaposlenosti prema godišnjim statističkim izvješćima HZZ-a, jasno je kako se nezaposlenost konstantno smanjuje sve do perioda 2020. godine i pojave pandemijske krize koja je unijela nesigurnost na gospodarstvo i tržište rada.

Grafikon 6. Registrirana nezaposlenost

Izvor: HZZ, Statistički bilten, listopad 2017.,2018.,2019.,2020.,2021. godine

2.11 Poduzetništvo

Mogućnosti razvoja gospodarstva na području Grada temeljene su uz prostorno – prometne pogodnosti područja, dobro razvijene prometne infrastrukture (autocesta i željeznica) te blizine državne granice s BIH. Analiza dosadašnjeg gospodarskog razvitka i učešća pojedinih djelatnosti unutar ukupnog gospodarstva ukazuje na značajnu prisutnost drvne industrije, prometa i veza, ruralnog turizma te obrtništva i osobnih usluga u ukupnom segmentu proizvodnje i zaposlenosti.

Gospodarske djelatnosti području grada Novske vezane su uz proizvodne aktivnosti prateće industrije i male privrede koncentrirane u gradskom središtu, te neposrednim okolnim naseljima. Gospodarske djelatnosti na području grada Novske obuhvaćaju segmente poljoprivredne i stočarske proizvodnje, šumarstva s pratećim djelatnostima, druge industrijske ili industrijsko-prerađivačke djelatnosti, servisno-zanatske djelatnosti i djelatnosti vezane uz promet i veze. Osim navedenog, od drugih djelatnosti nešto veći udio imaju ugostiteljstvo i turizam, trgovina i poljoprivreda. Gospodarske djelatnosti vezane uz proizvodne aktivnosti prateće industrije i malog i srednjeg poduzetništva, te obrtništva koncentrirane su u gradskom središtu, te neposrednim okolnim naseljima. Osim malog poduzetništva, obrtništvo je također jedan od najznačajnijih, ali i najdinamičnijih segmenata gospodarstva grada Novske. Na području grada Novske osnovane su dvije poduzetničke zone.

Veliki postotak gospodarskih djelatnosti odnosi se na drvnu industriju koja zapošljava više stotina osoba. Na području grada ima ukupno 14 061,08 ha šuma pretežno hrastove koje zauzimaju 44,03% ukupne površine.

Ulaganjima u nove tehnologije povezane sa realizacijom projekta „Izgradnja i opremanje kampusa gaming industrije“ grad Novska će postati regionalno središte vrlo profitabilne gaming industrije.

Tablica 4. Pokazatelji gospodarske aktivnosti grada Novske u razdoblju od 2013.-2016. godine

R.Br.	Pokazatelj	2013. godina	2014. godina	2015. godina	2016. godina
1.	Broj subjekata	138	131	136	134
2.	Broj zaposlenih	1.187	1.120	1.148	1.209
3.	Prihod (mil. kn)	396,78	415,53	444,43	442,71
4.	Novostvorena vrijednost (mil. kn)	82,94	97,79	105,53	115,07
5.	Dobit (mil. kn)	6,29	10,56	14,27	17,82
6.	Bruto plaća (kn)	4.330,72	4.794,74	4.806,92	5.052,28
7.	Neto plaća (kn)	3.286,26	3.628,52	3.661,27	3.855,50
8.	Izvoz (mil. kn)	145,88	164,53	153,31	188,83
9.	Uvoz (mil. kn)	14,03	14,37	27,41	26,94
10.	Investicije (mil. kn)	21,79	14,28	48,91	139,82

Izvor: Strateški razvojni program Grada Novske 2018. do 2023.

Tablica 5. Broj obrta na području grada Novske

Godina	Broj obrta	Indeks	Stopa promjene
2018.	228	103,63	+3,6
2019.	250	109,64	+9,6
2020.	303	121,20	+21,2
2021.	316	104,29	+4,3
2022.	333	105,37	+5,3

Izvor: Udruženje obrtnika Novska, kolovoz 2022.

Shodno svemu navedenom, poduzetničku klimu Grada Novske možemo okarakterizirati kao povoljnu. Nudi se mogućnost povećanja kapaciteta i aktivnosti lokalnog poduzetništva kroz niz mjera i aktivnosti koje Grad Novska daje na raspolaganje. Dodatno, Grad Novska definira mjere, aktivnosti i subvencije u okviru: Programa poticanja razvoja malog i srednjeg poduzetništva, programa kreditiranja poduzetnika (subvencija kamatne stope) u partnerstvu sa Sisačko-moslavačkom županijom te potiče ulaganja u poduzetničke zone. Novska je jedini grad koji uz mjere Hrvatskog zavoda za zapošljavanje kroz Program poticanja malog i srednjeg poduzetništva dodatnim financijskim sredstvima potiče samozapošljavanje.

U sklopu Programa poticanja razvoja poduzetništva grad dodjeljuje niz potpora:

- poduzetnicima početnicima
- za novo zapošljavanje i samozapošljavanje
- potpore za razvoj i očuvanje tradicijskih i deficitarnih obrtničkih zanimanja
- potpore za razvoj poduzetništva
- sufinanciranje novog zapošljavanja
- potpore za jačanje poduzetničkih kompetencija.

U zadnje četiri godine u Novskoj je intervencijom Grada i podrškom poduzetnicima te povlačenjem EU sredstava otvoreno preko 350 novih radnih mjesta, posebice za mlade. Uz to što je usporen odlazak, omogućeno je i doseljavanje mladih. Grad Novska pokrenuo je u posljednje četiri godine i čitav niz mjera kojima je cilj pokrenuti gospodarstvo i nove investicije. U Novskoj je zabilježen rast broj tvrtki i obrta (Tablica br. 5) u periodu 2018. do 2022. godine.

Poduzetnička zona Novska u ovom periodu dobila je svoje prve stanare – tvrtke Vodovod Novska i PHYOX, a s još nekolicinom obrtnika i poduzetnika potpisani su ugovori o prodaji zemljišta u zoni te se očekuje i njihov skori početak najavljenih investicija. U suradnji s HEP-om u ovoj zoni bila bi izgrađena i fotonaponska elektrana na 10 hektara.

Sajam obrtnika s dugogodišnjom tradicijom u posljednje dvije godine pretvoren je u najveći gospodarski sajam u Sisačko-moslavačkoj županiji pod nazivom Sajam obrtništva i održivog gospodarstva koji iz godine u godinu širi svoju ponudu te se tijekom trajanja sajma održavaju brojne radionice i predavanja, a broj izlagača iz godine u godinu raste. Kao podršku svim poduzetnicima, obrtnicima i poljoprivrednicima, Grad Novska 2017. osnovao je i Razvojnu agenciju Grada Novske NORA-u koja je dosad stvorila tim od desetak stručnjaka za pisanje i razradu projekata te njihovu provedbu. Uz to, u gradu od 2017. djeluje i ispostava županijske razvojne agencije SIMORA-e koja vodi projekt poduzetničkog inkubatora **PISMO**. Obe djeluju kao značajni subjekti razvoja poduzetništva.

U slijedećem razdoblju Grad radi na pokretanju izgradnje poduzetničkog inkubatora u **PZ Novska** za potrebe proizvodne industrije koji bi na raspolaganju imao mogućnost najma prostora za desetak poduzetnika. Postojeći prostori van uporabe preuređeni su iz EU fondova: otvoren je **Poljoprivredno-edukacijski centar** koji će se baviti osposobljavanjem poljoprivrednika za kvalitetnu proizvodnju meda, mliječnih i voćnih proizvoda, a pokrenuta je i društveno-poduzetničku inicijativu u sklopu Udruge mladih te je otvoren Drvni centar čija je pretežita djelatnost **oporabu drveta** čime se potiču inovativne poduzetničke aktivnosti. Navedenim projektima dodatno se potiče i razvija poljoprivredna i drvna proizvodnja kroz objekte koji su ponovno stavljeni u funkciju.

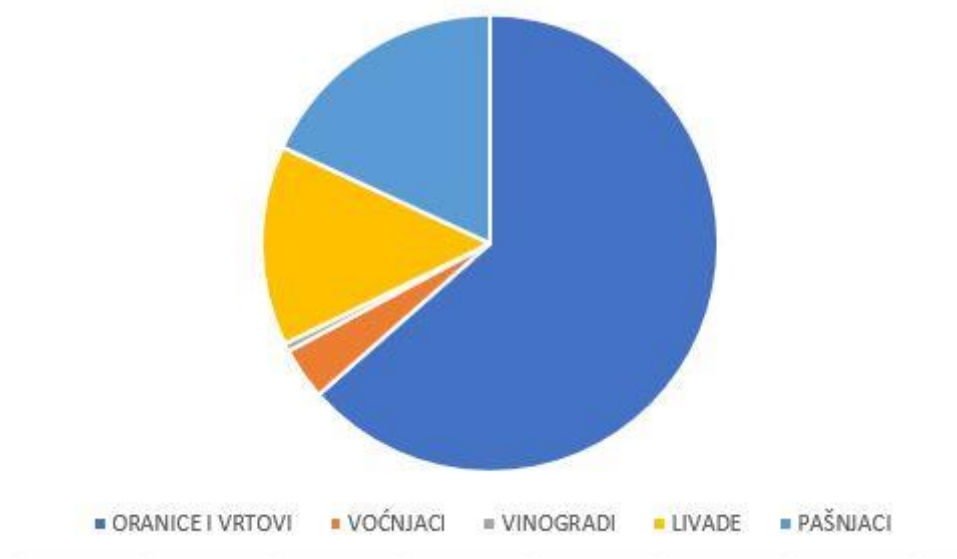
2.12. POLJOPRIVREDA

Jedna od značajnijih grana gospodarstva na području grada Novske je poljoprivreda. Oko 43% područja Novske zahvaćaju obradive površine visoke kvalitete i bonitetne klase. Na području Grada Novske, prema ARKOD-u, postoji 660 poljoprivrednih gospodarstava koja raspolažu sa 6.242,56 ha obradivih površina dok ukupan broj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG-ova) iznosi 629 koji se bave proizvodnjom različitih poljoprivrednih kultura. Pčelarstvo i proizvodnja meda također je razvijena industrija. Pčelarske udruge zajedno broje više od 150 članova i raspolažu sa više od 7.000 košnica

Kroz program potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju Grada Novske omogućeno je olakšano otvaranje, poslovanje te ostale aktivnosti poljoprivrednika na lokalnom području.

Prema podacima iz ARKOD baze podataka na dan 31.12.2016. prema vrstama uporabe poljoprivrednog zemljišta i naselja u kojem je ista smještena, na području grada Novske prevladavaju oranice, pašnjaci i nasadi voćaka. Prema istom izvoru ukupne površine poljoprivrednog zemljišta (ha) iznose 13.364 ha, od čega oranice i vrtovi 8 332ha, voćnjaci 486 ha, vinogradi 74 ha, livade 1857 ha, pašnjaci 2374 ha.

Grafikon 7. Površine poljoprivrednog zemljišta

Grad Novska planira staviti u funkciju gotovo 1000 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH i Grada Novske te bi na taj način nastavio daljnje poticanje poljoprivredne proizvodnje.

2.13 Turizam

Cijelo područje grada Novske karakteriziraju vrlo raznoliki i atraktivni prirodni krajobrazi. Područje grada Novske zbog svog geografskog smještaja ima velike mogućnosti za razvitak turizma. Jedan od bitnih čimbenika je neposredna blizina Parka prirode Lonjsko polje, koje s površinom od oko 7667,57 ha (oko 15% ukupnog Parka prirode) obuhvaća prostor grada Novske. Velika biološka vrijednost ovog područja razlog je zbog kojeg je ono uključeno i u ekološku mrežu NATURA 2000. Tradicija živi i kroz nematerijalnu baštinu; ples, pjesmu i brojne usmene predaje. Naselje Stara Subocka zaštićena je povijesno seoska cjelina koja na samom ulazu u Lonjsko polje predstavlja jedno od najljepših i najočuvanijih posavskih sela s kraja 18. i početka 19. stoljeća. Tradicionalna arhitektura, očuvana priroda i tradicijska gastronomija izrazito su atraktivni za posjetitelje i ljubitelje kulturne baštine. Novljansko jezero nalazi se nedaleko grada u netaknutoj prirodi okruženo brežuljcima. Do jezera su uređene šetnice kroz šumu, biciklističke i planinarske staze, staze za trčanje te plaža u dužini od oko 200 metara, kao i poseban dio koji je namijenjen najmlađim sugrađanima.

Održavanje raznih manifestacija na području Grada Novske ima za cilj podizanje kvalitete života građana, promicanje kulturnih i umjetničkih vrijednosti te privlačenje što većeg broja turista. Manifestacije su mnogobrojne i raznovrsne tematike poput održavanja Međunarodnog izviđačkog kampa Dupin, turistička ruta „Lukina zagonetna staza“, Tradicionalna vršidba žita i izložba starodobnih strojeva i alata.

Cikloturizam predstavlja oblik turizma koji se odvija u visokovrijednom, ekološki očuvanom i prirodnom krajoliku. Cikloturizam kako u svijetu tako i na području Sisačko-moslavačke županije i grada Novske pripada rastućim oblicima turističkih aktivnosti.

Najveći projekt u kulturi i turizmu svakako jest i početak obnove i dogradnje hotela Knopp za potrebe klastera kulture. Pokrenuta je i uspješna suradnja s Parkom prirode Lonjsko polje u kojoj je Grad Novska uredio pristanište za solarne čamce, a **Park prirode** omogućio turističke vožnje rijekom Strug kao novu turističku ponudu. Kontinentalni turizam u Novskoj još uvijek je nedovoljno razvijen te je Grad Novska među 20 najnerazvijenijih turističkih destinacija prema podacima Hrvatske turističke zajednice. Grad Novska planira u sljedeće četiri godine izgraditi objekte za turističke potrebe u sklopu projekta **Akcelerator ruralnog turizma** u kojemu bi se uredila unutrašnjost hotela Knopp gdje bi djelovao restoran i Turističko-informativni centar. Grad Novska kroz poticajne mjere sufinancira novoregistrirane turističke ležaje za sve one koji postojeću ugostiteljsku ponudu žele proširiti ili se početi baviti uslugom smještaja čime nastoji ublažiti problem nedostataka smještajnih kapaciteta u Novskoj.

U planu je i uređenje nove planinarske staza do samog vrha Zmajevca (467m); uređenje šetnica uz lijevu obalu Struga koja bi se spojila s Krapjem kao centrom Lonjskog polja. Važan projekt koji se želi realizirati u sljedećem razdoblju jest i uređenje prostora nekadašnje ložionice u Interpretacijski centar razvoja željeznice. Na 10 hektara nekadašnje ložionice prezentirala bi se i obnovila industrijska baština, uredile pješačke staze, obnovila parkovna arhitektura, uredili prostori za koncerte na otvorenom, smještajni kapaciteti tipa hostela u

vagonima te brojni drugi ugostiteljski, kulturni i zabavni sadržaji. U sklopu tog prostora izgradio bi se i skate park za mlade i park za vježbanje.

2.14 Komunalna i prometna infrastruktura

Program održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture Grada Novske obuhvaća sljedeće programe:

- Program održavanja nerazvrstanih cesta
- Program održavanja javnih površina
- Program održavanja javne rasvjete
- Program rada zimske službe.

Prometna infrastruktura

Kroz administrativno područje grada Novske prolazi autocesta A3 u duljini od 24 km i obuhvaća pravac GP Bregana – Zagreb – Slavonski Brod – GP Bajakovo.

Cestovna gustoća, računajući dužinu svih vrsta cesta, osim nerazvrstanih, na području grada kroz površinu grada u km² iznosi 0,348 km/km² dok je županijski prosjek 0,401 km/km².

Tablica 6. Udio pojedinih vrsta cesta i cestovna gustoća

VRSTA CESTE	DULJINA (km)	UDIO (%)	CESTOVNA GUSTOĆA (km/km ²)
Autoceste	24,0	21,68	0,076
Državne	17,2	15,54	0,054
Županijske	41,7	37,67	0,131
Lokalne	27,8	25,11	0,087
UKUPNO	110,7	100,00	0,348

Izvor: Službeni vjesnik 27/2017 i Grad Novska

Tablica 7. Željeznički promet

VRSTA PRUGE	OZNAKA	NAZIV	DULJINA PRUGE NA PODRUČJU GRADA NOVSKE (km)
Međunarodna	M103	Dugo Selo - Novska	6,5
Međunarodna	M104	Novska -Vinkovci - Tovarnik - DG (Šid)	15,9
Međunarodna	M502	Zagreb Glavni kolodvor - Sisak - Novska	3,9
UKUPNO			26,3

Izvor: Službeni vjesnik 27/2017

2.15 Telekomunikacije

Telekomunikacijski promet je uspostavljen preko izgrađene telekomunikacijske infrastrukture: tranzitno pristupne TC/PC centrale Kutina, udaljenih pretplatničkih stupnjeva (UPS-ova) koji su povezani suvremenim svjetlosnim sustavima prijenosa, pristupnim telekomunikacijskim mrežama i priključcima. Prema podacima Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (HAKOM) iz 2016. godine, za potrebe pokretne telekomunikacijske mreže na području grada postavljeno je 14 baznih stanica koje se nalaze na 10 lokacija. Pet baznih stanica nalaze se na antenskim stupovima. Prostorom grada Novske je obuhvaćeno 9 elektroničkih komunikacijskih zona namijenjenih izgradnji samostojećih antenskih stupova. Poštanski uredi nalaze se u naseljima Novskoj i Rajiću.

2.16 Javne površine i vodno-komunalna infrastruktura

Vodoopskrba

Vodoopskrbni sustav grada Novske u cijelosti je izgrađen, te se svi stanovnici mogu priključiti na vodovodnu mrežu. Sustav se temelji se na vodocrpilištu Drenov Bok, uređaju za kondicioniranje vode, vodospremnicima »Samar brdo 1« i »Samar brdo 2« te 122 km vodovodne mreže. Vodoopskrbom je obuhvaćeno 15 naselja, tj. sva naselja u nizinskom dijelu grada. Priključenost stanovništva na javnu vodoopskrbnu mrežu u prosjeku iznosi 69%. Potrošnja pitke vode po stanovniku iz ovog vodoopskrbnog sustava iznosi 4,1 m³/mesečno.

Sustav odvodnje otpadnih voda

Na području grada Novske i dijelu naselja Bročice izgrađena je osnovna kolektorska mreža mješovitog sustava odvodnje i dio sekundarne kanalske mreže uključivo dio glavnih kolektora. Ukupna dužina postojeće kanalizacijske mreže je oko 50 km. Postotak izgrađenosti kanalizacijske mreže na području čitavog grada Novske iznosi oko 50%.

U planu je modernizacija sustava javne rasvjete na području cijelog grada i svih prigradskih naselja, što ne samo da će povećati sigurnost u prometu već i smanjiti potrošnju električne energije.

2.17 Gospodarenje otpadom

Plan gospodarenja otpadom Grada Novske za razdoblje 2017.-2022. godine donesen je 7. lipnja 2018. godine, a objavljen je u "Službenom vjesniku", broj 28/18 od 8. lipnja 2018. godine. Sakupljanje, skladištenje, oporabu i zbrinjavanje otpada odlaganjem komunalnog otpada obavlja komunalno poduzeće Novokom d.o.o. iz Novske. Obuhvatnost stanovnika i ostalih korisnika uslugom organiziranog sakupljanja i odvoza na području grada Novske u 2017. godini bila je oko 94,4%. Otpad se odlaže na odlagalište komunalnog otpada "Kurjakana", koje se nalazi uz cestu Novska-Lipik, veličine je 4,53 ha. Na području grada Novske postoji reciklažno dvorište izgrađeno u okviru sanacije odlagališta komunalnog otpada "Kurjakana" koja je započela u ožujku 2015. godine. Za sanaciju odlagališta komunalnog otpada "Kurjakana" Grad Novska ishodio je Potvrdu glavnog projekta 2011. godine i Rješenje o produženju važenja potvrde glavnog projekta 2013. godine. Tijekom 2015. godine u sklopu provedbe projekata nabavljeno je malo komunalno vozilo (MUVO), sjeckalica granja, postavljeni su zeleni otoci (64 kontejnera) te su u školama i dječjim vrtićima postavljene kante za odvojeno prikupljanje otpada. Instalirana je oprema za sustav elektronske evidencije odvoza komunalnog otpada. Za uvođenje predmetnog sustava investirano je 225.850,00 kn (180.680,00 kn bespovratnih sredstava FZOEU).

Plan gospodarenja otpadom Grada Novske za razdoblje 2017. - 2022. godine usklađen je sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom, nacionalnom Strategijom i Planom gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017.-2022. godine (NN 3/17) te ostalim propisima iz područja gospodarenja otpadom, a ujedno je usklađen i s okvirnom Direktivom EU-a o otpadu (2008/98/EC) koja se temelji na društvu usmjerenom na reciklažu, a koja postavlja prioritete kako slijedi:

- Sprječavanje nastajanja otpada
- Pripremu za ponovnu uporabu
- Recikliranje
- Ponovno korištenje (oporaba)
- Zbrinjavanje ostatnog otpada.

3.MISIJA, VIZIJA I SWOT ANALIZA

MISIJA GRADA NOVSKE

Grad Novska je pravna osoba koja predstavlja urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu koja u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja, kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana.

Misija Grada Novske očituje se u provedbi strategije gospodarskog razvoja Grada, efikasno, pravodobno i kvalitetno izvršavanje funkcija i zadataka iz područja društvenih djelatnosti, komunalnog gospodarstva, zaštite okoliša, prostornog planiranja i ostalih poslova dodijeljenih zakonskom regulativom.

VIZIJA GRADA NOVSKE

Grad Novska je otvoren Grad koji privlači nove poslovne i društvene inicijative, ugodan grad za življenje, s očuvanim prirodnim okolišem i zdravim ekološkim okruženjem.

Novska je Grad koji ima razvijenu komunalnu infrastrukturu, značajan geografski i prometni položaj, te prati razvoj tradicionalnog poduzetništva, kao i razvoj obrazovanja i suvremene tehnologije.

SWOT ANALIZA GRAD NOVSKA

PODRUČJE	PREDNOSTI	SLABOSTI	PRILIKE	PRIJETNJE
Prirodni resursi, okoliš, infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> - Povoljan geoprometni položaj (Novsku obilježava punkt 100.-og kilometra-podjednaka udaljenost od većih centara prema zapadu (Zagreb) i prema istoku (Slavonski Brod) - Postojanje važnog željezničkog čvorišta (spajaju se dva ogranka međunarodnog 10.-og koridora, pruga iz smjera Dugog Sela i pruga iz smjera Siska) - Razvijena prometna infrastruktura (povezanost s autocestom A3 prolazi smjerom GP Bregana-Zagreb-Slavonski Brod-GP Bajakovo) - Blizina državne granice s Bosnom i Hercegovinom - Dobra telekomunikacijska infrastruktura i energetska infrastruktura (koridori magistralnih naftovoda i plinovoda koji se nalaze na području grada) - Dobra izgrađenost vodoopskrbne mreže - Značajni i očuvani prirodni resursi (blizina zaštićene prirodne baštine – Park prirode Lonjsko polje, 	<ul style="list-style-type: none"> - Nesanirane velike štete na infrastrukturi uslijed ratnih djelovanja - Umanjena protočnost županijskih, lokalnih i nerazvrstanih cesta i neizgrađenost nogostupa - Nedostatno održavanje nerazvrstanih cesta - Nedovoljna povezanost prigradskih područja s gradskim središtem – javni prijevoz - Dotrajalost vodovodne mreže i nedovoljno izgrađen sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda - Nedostatak financijskih sredstava za izgradnju kanalizacijske mreže - Neizgrađenost vanjske hidrantne mreže - Nedovoljan udio odvojenog prikupljanja otpada (papir, staklo, metal, plastika, bio-otpad) - Veliki broj divljih deponija - Neizgrađenost plinske mreže – nedostatak financijskih sredstava za realizaciju projekta - Nedovoljno izgrađen sustav javne rasvjete – nedovoljna primjena ekoloških 	<ul style="list-style-type: none"> - Intenzivnije korištenje vanjskih izvora financiranja, fondova Europske unije i nacionalnih fondova u području zaštite prirode, zaštite okoliša, unapređenja upravljanja prirodnom baštinom te za realizaciju infrastrukturnih projekata - Jačanje svijesti građana o mogućnostima i potrebi zaštite okoliša i prirodnih resursa - Iskorištavanje prednosti geoprometnog položaja za razvoj logističkih usluga - Ekonomska eksploatacija – učinkovitije korištenje biomase (organski otpad iz poljoprivrede i šumarstva) i izgradnja sustava za toplinsku energiju pogotovo za potrebe grijanja u javnom sektoru (vrtići, škole, ambulante i sl.) - Razvoj korištenja obnovljivih izvora energije 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljna i nedosljedna provedba zakonske regulative za sektor okoliša i zaštitu prirodnih resursa - Nedovoljan interes stanovništva za priključak na vodoopskrbni sustav - Nedostatak financijskih sredstava za izgradnju kanalizacijske mreže ili kolektora otpadnih voda - Sporost državne administracije kod ishođenja niza tehničkih dozvola za izgradnju, rekonstrukciju ili modernizaciju infrastrukturnih projekata - Nedovoljno jasna zakonska regulativa po pitanju ulaganja i razvoja obnovljivih izvora energije

	poljoprivredne, šumske i vodne površine	standarda u sustavu javne rasvjete		
Gospodarstvo	<ul style="list-style-type: none"> - Orijentiranost prema prerađivačkoj industriji, građevinarstvu i trgovinskim djelatnostima (ostvaruju najveći prihod i zapošljavaju najveći broj radnika) - Pozitivna vanjskotrgovinska bilanca (veći izvoz od uvoza) - Razvoj Poslovnih zona (trgovačka zona Zapad, zona Novska i zona Istok) definiran prostornim planom - Razvoj visoko dobitne industrije računalnih igara (gaming industrije) - Obrtnička tradicija (proizvodno zanatstvo) - Sustavni poticaji za razvoj mikro, malog i srednjeg poduzetništva - Poticaji za pokretanje start-up poduzeća - Poticaji i podrška investitorima za ulaganje i pokretanja poslovanja u Poslovnim zonama - Razvijena mreža poduzetničkih potpornih institucija (Razvojna agencija SMŽ Simora - ispostava Novska, Razvojna agencija grada Novske NORA, Poduzetnički inkubator PISMO, Udruženje obrtnika Novska) 	<ul style="list-style-type: none"> - Stagniranje poduzetničkih aktivnosti kao posljedica recesije i pandemije - Nedovoljno aktivan i spor proces revitalizacije gospodarstva, obnove gospodarskih objekata, pokretanja proizvodnih procesa - Gubitak velikog broja radnih mjesta - Mali broj investitora u postojećim zonama - Nedovoljno aktivan pristup privlačenju investitora na područje grada Novske - Neriješeni imovinsko-pravni odnosi na postojećim gospodarskim objektima (koči brže pokretanje proizvodnog procesa) - Nedovoljna motiviranost gospodarskih čimbenika i loša educiranost poduzetnika - Nezadovoljavajuća stručna i obrazovna struktura zaposlenih s obzirom na potrebe cjelokupnog gospodarstva (u poduzetničkom i obrtničkom sektoru) - Nedovoljna informiranost poduzetnika o korištenju EU fondova i potpora na županijskoj i lokalnoj razini za inovativnu proizvodnju i 	<ul style="list-style-type: none"> - Unapređenje poduzetničke infrastrukture kroz programe Europske unije, nacionalne i lokalne programe razvoja malog i srednjeg poduzetništva - Povezivanje i okrupnjavanje prerađivačke industrije u neki od oblika zajedničkog djelovanja na zahtjevnom domaćem i stranom tržištu-npr. klaster drvoprerađivača (najveći izvoznici) - Razvoj socijalnog poduzetništva - Povezivanje mikro i malih poduzetnika s većim gospodarskim subjektima - Korištenje međunarodnih i domaćih gospodarskih sajмова za promociju proizvoda i usluga mikro, malih i srednjih poduzetnika i obrtnika s područja grada Novske - Blizina srednjoškolskih centara i sveučilišta - Razvoj novih tehnologija i inovacija - Privlačenje investitora u Poslovne zone i novih investicija u grad Novsku (greenfield i brownfield investicije)- jače marketinške aktivnosti 	<ul style="list-style-type: none"> Često mijenjanje zakonskih i podzakonskih propisa (nesigurnost za investitore) - Nedostatak ulagača domaćih/stranih iz djelatnosti s većom dodanom vrijednošću - Centraliziranost fiskalnog sustava (visoki porezi i davanja državi) - Moguća konkurencija-uređene poslovne zone u okruženju (Kutina, Jasenovac, Lipovljani) - Nezainteresiranost poslodavaca za zapošljavanje osoba starije životne dobi (nedostatak novih znanja i vještina) - Odljev radne snage svih profila – pogotovo visokoobrazovanih mladih osoba - Slobodan protok radne snage, materijalnih dobara, usluga i kapitala (dolazak jeftinije radne snage, jeftiniji proizvodi i usluge) - Ne konkurentnost domaće proizvodnje - Otežan i spor pristup izvorima financiranja za mikro, malo i srednje poduzetništvo - Siva ekonomija

		<p>otvaranje novih radnih mjesta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljna podrška proizvodnim djelatnostima u malom i srednjem poduzetništvu - Nedovoljna konkurentnost domicilnih proizvođača na domaćem i stranom tržištu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Jači i brži razvoj modernih tehnologija i IT sektora - Izlazak na nova, napredna, suvremena i tržišno razvijena područja 	
<p>Poljoprivreda i šumarstvo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Veliki potencijal u obradivim poljoprivrednim površinama visoke kvalitete i bonitetne klase - Veliki udio livada i pašnjaka (Mokro polje-ekološka hranidbena podloga za stočarstvo i konjogojstvo) - Potencijal vrijednih oranica, pašnjaka i nasada voćaka - Povoljni geografski i klimatski preduvjeti za razvoj poljoprivredne proizvodnje (ratarstvo, stočarstvo, pčelarstvo, ekološka poljoprivreda) - Poboljšana zaštita od plavljenja poljoprivrednog zemljišta (obavljeni dodatni meliorativni zahvati) - Veliki udio šumskih površina (hrast kitnjak i lužnjak, pitomi kesten, bukva, grab, lipa, joha, vrba, topola) - Postojanje tradicije drvne i drvo-prerađivačke industrije 	<p>Smanjivanje plodnih poljoprivrednih površina zbog napuštanja poljoprivredne proizvodnje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rascjepkanost poljoprivrednih posjeda i parcela - Usitnjenost poljoprivredne proizvodnje i smanjenje stočnog fonda - Orijetiranost na nisko rentabilne ratarske kulture - Nedovoljna povezanost gospodarskih subjekata u poljoprivrednom sektoru i šumarstvu - Nepovoljna dobna struktura poljoprivrednog stanovništva (nositelji OPG-ova poljoprivrednici starije životne dobi) - Nedovoljno korištenje prirodnih ekoloških hranidbenih podloga (livada i pašnjaka u Mokrom polju-uzgoj visokokvalitetnih goveda i posavskih konja) - Nezainteresiranost poljoprivrednih proizvođača u organizirane oblike 	<ul style="list-style-type: none"> - Bolje upravljanje i iskorištavanje otpadne drvne biomase, razvoj proizvoda veće dodatne vrijednosti - Učinkovitija iskoristivost ekološki očuvanih poljoprivrednih područja-podloga za razvitak stočarstva i proizvodnje zdrave hrane - Korištenje pašnjaka i šuma za slobodnu ispašu stoke – uzgoj visokokvalitetnog goveda i posavskih konja - Iskoristivost podzemnih voda za izgradnju sustava za navodnjavanje poljoprivrednih kultura tzv. „kap po kap“ - Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa - Izgradnja staklenika i plastenika za proizvodnju povrtlarskih kultura - Postojanje pretpostavki za povećanje proizvodnje kvalitetnog mlijeka 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatno i sporo razminiravanje šumskih i poljoprivrednih površina - Nepostojanje strategije i jasnog usmjerenja razvoju poljoprivrede i šumarstva - Ugroženost šumskih površina – nekontrolirana eksploatacija šumskog bogatstva u privatnom vlasništvu - Nedostatna briga o napuštenom poljoprivrednom zemljištu – plodna zemlja zarasta u šume - Spora i ograničena mogućnost okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta – parcele većinom u privatnom vlasništvu - Poljoprivredno stanovništvo – nositelji gospodarstava većinom osobe starije životne dobi - Globalizacija tržišta - uvoz jeftinijih poljoprivrednih proizvoda iz susjednih zemalja - Nekonkurentnost poljoprivredne proizvodnje i

		djelovanja (zadruga, klasteri) radi povećanja konkurentnosti poljoprivrednih proizvoda na domaćem i stranom tržištu - Nepostojanje Programa gospodarenja privatnim šumama	- Postojanje pretpostavki za daljnji razvoj pčelarstva	slaba kupovna moć stanovništva - Nedostatan broj investitora u poljoprivrednu proizvodnju
Turizam	<ul style="list-style-type: none"> - Blizina značajne turističke destinacije Park prirode Lonjsko polje (bogatstvo biljnog i životinjskog svijeta, graditeljske baštine, tradicionalno poljodjelstvo i stočarstvo) - Blizina močvarnog područja koje čine tri polja: Lonjsko, Mokro i Poganovo (bogato florom i faunom) uključeno i u ekološku mrežu NATURA 2000. - Poticanje razvoja i provedbe kulturnih manifestacija - Uređena lovišta s bogatim fondom divljači - Izrađena Strategija turizma i kulturnog turizma grada Novske 2017.-2020. - Poticanje provedbe Operativnog plana razvoja cikloturizma u Sisačko-moslavačkoj županiji 2017.-2020. - Postojanje cikloturističke županijske rute SMŽ 01 (povezuje Sisak, Popovaču, Kutinu, Novsku, Jasenovac, Hrvatsku Dubicu, Hrvatsku 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljno ulaganje u nove projekte vezane uz razvoj turizma na području grada Novske - Nepostojanje prepoznatljivog turističkog identiteta i branda grada Novske - Nedovoljno valorizirani te iskorišteni prirodni i kulturni potencijali za razvoj turizma - Nedovoljno umrežavanje svih dionika u sektoru turizma te njihov doprinos razvoju turizma na području grada Novske - Nedostatak promotivnih i marketinških aktivnosti (turistički vodič) - Nedovoljno iskorišteni prirodni resursi za razvoj turizma - Nedostatak kvalitetnih smještajnih kapaciteta u gradu Novskoj i nedostatak kvalitetnih usluga u ugostiteljstvu - Nedovoljan broj profesionalnih kadrova u turizmu 	<ul style="list-style-type: none"> - Razvoj novih trendova u turizmu grada Novske (kulturni, agro turizam, turizam događanja, birdwatching) - Razvoj selektivnih oblika turizma koji će biti pokretač razvoja ruralnih područja i pokretač gospodarskog rasta - Jačanje konkurentnosti turističke ponude na području grada Novske (blizina Parka prirode Lonjsko polje) kroz povezivanje sa sličnim turističkim destinacijama - Porast potražnje proizvoda i usluga koje se temelje na autentičnom doživljaju, autohtonoj kuhinji i životu na seoskom domaćinstvu - Stvaranja turističkog identiteta grada Novske - Razvoj novih marketinških alata 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatak financijskih sredstava za razvojne projekte u turizmu - Nedostatna povezanost turističke ponude i dionika sa Turističkom zajednicom Sisačko-moslavačke županije, gradovima/općinama u okruženju - Nedovoljna financijska potpora resornog ministarstva

	<p>Kostajnicu, Dvor, Glinu i Petrinju.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postojanje cikloturističke nacionalne rute Sava (povezuje sve turističke sadržaje unutar Parka prirode Lonjsko polje - najveće zaštićeno područje u cijelom dunavskom porječju, u mjestu Borovcu prelazi u Brodsko-posavsku županiju) - Čisto i atraktivno Novljansko jezero - nalazi se u netaknutoj prirodi, okruženo brežuljcima (uređene šetnice, biciklističke i planinarske staze, staze za trčanje, uređena plaža za kupaće 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljno promoviran i konzumiran lovni turizam 		
<p>Društvene djelatnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dobra obuhvaćenost djece predškolskog uzrasta, jasličke i vrtičke dobi, te programima namijenjenih predškolskoj dobi - Razvijen program osnovnoškolskog obrazovanja (kvalitetan odgojno-obrazovni rad, mogućnost uključivanja učenika u niz izvannastavnih aktivnosti, ekološko djelovanje, javne manifestacije, Učenička zadruha „Novljanski ogrc“ itd.) - Dobra pokrivenost programima srednjoškolskog obrazovanja i obrazovanja odraslih osoba (Srednja 	<ul style="list-style-type: none"> - Loša demografska slika, starenje stanovništva, smanjeni natalitet i iseljavanje - Nedostatni smještajni kapaciteti u ustanovi za predškolski odgoj i jaslice (manjak prostora za smještaj djece vrtičke dobi) - Nepostojanje adekvatnog i opremljenog prostora u vrtićima za djecu s posebnim potrebama kao i dovoljno stručnog kadra za specifične potrebe djece - Nepostojanje adekvatne ustanove za smještaj starih i nemoćnih osoba - Nedostajuća i manjkava sportska infrastruktura 	<ul style="list-style-type: none"> - Stvaranje jednakih uvjeta za obrazovanje na cijelom području grada Novske - Razvoj predškolskog odgoja primjenom novih metodologija, znanja i vještina - Razvoj cjeloživotnog obrazovanja - Razvoj kulturnih ustanova kroz programe lokalne, nacionalne i međunarodne razine- Razvoj kulture kroz programe Grada i povezivanje s drugim jedinicama lokalne samouprave i regijama - Jačanje civilnog društva 	<ul style="list-style-type: none"> - Smanjenje broja stanovnika i sve veći broj starih i nemoćnih osoba i socijalno ugroženih osoba - Smanjenje broja djece - dovodi u pitanje opstanak škola i edukacijsko-obrazovnog kadra - Nedostatna ulaganja u suvremenu medicinsku opremu, infrastrukturu i medicinsko osoblje – stjecanje novih znanja i vještina - Nedovoljna financijska sredstva za očuvanje bogate kulturne, povijesne i prirodne baštine - Nedovoljna transparentnost rada udruga – neprezentiran

	<p>škola Novska, Pučko otvoreno učilište Novska- doškovanje, prekvalifikacije, usavršavanje i osposobljavanje)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dobra primarna zdravstvena zaštita - Aktivno civilno društvo (relativno dobro razvijena mreža različitih udruga i područja djelovanja) - Razvijen program javnih potreba u socijalnoj skrbi grada Novske 	<p>(kvalitetom ne prati potrebe brojnog i razvijenog civilnog društva)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedostatna primarna zdravstvena zaštita-osobito hitne medicinske pomoći (blizina auto-puta i granice s BiH) - Nedovoljno educirano stanovništvo o zdravom načinu života, nedostatnost preventivnog djelovanja od svih vrsta ovisnosti i nasilja - Nedostatna financijska sredstva za potporu rada civilnog društva (mnogobrojne novljanske udruge u kulturi, sportu, udruge djece i mladeži, tehničke kulture, vatrogastva, socijalne skrbi, lovstva) -Nedostatan broj uređenih i opremljenih prostora za slobodno vrijeme djece (nedostatan broj dječjih igrališta) 		<p>program rada javnosti, nepodnošenje izvješća o utrošenim financijskim sredstvima, ne umreženost udruga</p>
--	---	--	--	---

<p>Upravljanje razvojem</p>	<p>Proaktivna izvršna vlast (veliki broj projekata u pripremi i provedbi za sredstva programa Europske unije, ministarstava i regionalne razine)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Visoka razina identificiranih razvojnih projekata na području grada Novske - Vrlo dobro iskustvo u provedbi projekata u suradnji s nadležnim ministarstvima i fondovima - Visokoobrazovana radna snaga sa novim znanjima i vještinama koja radnu egzistenciju želi utemeljiti na lokalnom području - Formiran LAG Zeleni trokut (osnovni cilj –promocija održivog razvoja, oživljavanje gospodarstva i poboljšanje kvalitete života stanovnika) 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljna uključenost privatnog sektora u planiranje razvoja grada Novske i osmišljavanje inovativnih aktivnosti - Nedovoljno iskorišten potencijal civilnog sektora u doprinosu razvoju grada - Nepostojanje povezanosti između gospodarskog sektora i obrazovnih institucija na području grada Novske te visokoškolskih ustanova s područja Županije i šire 	<p>Kontinuirana edukacija i stručno usavršavanje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Povezivanje s drugim jedinicama lokalne samouprave i županijama u planiranju i realizaciji zajedničkih razvojnih projekata - Čvršća poslovna suradnja i provođenje aktivnosti s gradovima partnerima - Korištenje sredstava EU fondova i programa za razvoj grada 	<p>Neravnomjeran regionalni razvoj i nedosljedna primjena Zakona o regionalnom razvoju i podzakonskih akata</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedostatna povezanost nacionalnih, regionalnih i lokalnih razvojnih politika, programa i strategija - Nedostatak financijskih sredstava za kvalitetno upravljanje gradom, konstantna ovisnost o vanjskim izvorima financiranja
------------------------------------	---	--	--	---

4. STRATEŠKI OKVIR ZA RAZDOBLJE 2022.-2025.

4.1. MJERE, AKTIVNOSTI I RAZVOJNI PROJEKTI

Osnovni strateški ciljevi za razdoblje **od 2022. do 2025. godine**. Jesu **ubrzati razvoj Novske** stvarajući nova, kreativna radna mjesta i izgrađujući nova, kvalitetna stambena rješenja te nastaviti sa snažnim investicijskim ciklusom realizirajući razvojne projekte uz podršku Vlade Republike Hrvatske, posebice Gaming centra - prvog nacionalnog strateškog projekta u Novskoj. Te ciljeve želimo doseći kroz 5 ključnih poglavlja – Grad brine o mladima, Grad snažnog lokalnog gospodarstva, Grad kontinentalnog turizma, Grad gaming industrije, Grad kapitalnih investicija.

- ∠ **Grad brine o mladima**
- ∠ **Grad snažnog lokalnog gospodarstva**
- ∠ **Grad kontinentalnog turizma**
- ∠ **Grad gaming industrije**
- ∠ **Grad kapitalnih investicija**

Svako od ovih 5 ključnih poglavlja sadrži mjere i aktivnosti kojima želimo dodatno razviti specifična područja obuhvaćena poglavljima programa.

Poglavlje **Grad brine o mladima** obuhvaća mjere i projekte kojima dodatno želi osnažiti ulogu mladih u lokalnoj zajednici, ne samo u poslovnom smislu, nego i u privatnom. Aktivnosti ovog poglavlja usmjerene su na kvalitetnije i raznovrsnije obrazovanje, bolje uvjete života za mlade obitelji te raznovrsne nove sadržaje koji podižu kvalitetu života mladih u gradu.

Poglavlje **Grad snažnog lokalnog gospodarstva** želi dodatno osnažiti gospodarstvenike, obrtnike i poljoprivrednike našeg grada kroz izravne poticaje, ali i osnaživanje i otvaranje poduzetničkih potpornih institucija kao snažnog oslonca poslodavcima u pripremi, prijavi i provedbi brojnih EU natječaja u kojima su lokalni poduzetnici, obrtnici i poljoprivrednici prihvatljivi korisnici bespovratnih sredstva, a sve s ciljem jačanja lokalnog gospodarstva.

U poglavlju **Grad kontinentalnog turizma** sadržane su aktivnosti koje žele doprinijeti razvoju Novske kao turistički zanimljivog mjesta. Novska kao turistička zajednica spada u sam vrh nerazvijenih destinacija, stoga želimo izgraditi i osmisliti nove smještajne kapacitete, turistički zanimljive nove sadržaje kojima promičemo kontinentalni turizam ovog dijela Slavonije.

Grad gaming industrije nije samo novo poglavlje, nego i projekt koji je Novsku u posljednje tri godine učinio prepoznatljivom malom sredinom na nacionalnoj razini. U sljedeće četiri godine

želimo realizirati velik i značajan projekt izgradnje Gaming centra u Poduzetničkoj zoni Novska i time dodatno privući mlade u naš grad.

Poglavlje **Grad kapitalnih investicija** svakako je najraznovrsnije i financijski najzahtjevnije u ovom programu. Nove i obnovljene ceste, energetske obnove zgrada, izgradnja novih stambenih jedinica samo su neke od aktivnosti ovog poglavlja.

U razdoblju 2022.-2025. naglasak bi se stavio na nove sadržaje koji bi dodatno obogatili ponudu mladima u gradu te potaknuli na njihov još veći društveni angažman u zajednici. Izgradnjom sportsko-rekreativnog edukacijskog centra Novska na prostoru NK Libertasa dobili bismo nove tribine i svlačionice NK Libertasa, poslovne prostore, ali i sportske sadržaje poput prostora za teretanu i rekreativne sportove. Mladi skloniji izazovnijim sportovima dobili bi poligon za skate park. EU projektom uredilo bi se potkrovlje Doma hrvatskih branitelja u **laboratorij za razvoj STEM područja** te uz **Inkubator društvenih inovacija IDI** ova zgrada bila bi dom i mladima koji bi učili stvarati i producirati multimedijske sadržaje i razvijati svoja znanja u matematici i fizici. Srednja škola Novska do registrirat će se i za poslove učeničkog doma, a udruge mladih prijavljivale bi dodatne programe na EU natječaje. S obzirom na to da je u 2020. godini rođeno najviše djece od 2014. godine u našem gradu, dodatni naponi uložili bi se i u nove demografske politike Grada Novske. Sadašnje iznose potpora za novorođenu djecu podigli bismo s 2.500kn za 1. dijete na 5.000 kn, sa sadašnjih 5.000 kn za 2. dijete na 7.500. Jednokratna mjera potpore za 3. i svako sljedeće novorođenče ostala bi 10.000 kn. Za zaposlene roditelje na roditeljskom dopustu u drugoj godini, za 3. i svako sljedeće dijete, Grad Novska bi uveo novu i jedinstvenu mjeru kojom im se smanjuje gubitak dohotka. Na mjesečni iznos od 2.328,00 kuna koliko se dobiva u drugoj godini roditeljskog dopusta iz državnog proračuna, Grad Novska dodao bi još 700 kn mjesečno. Tako bi zaposleni roditelji u drugoj godini roditeljskog dopusta koji koriste za 3. i svako sljedeće dijete mjesečno primali nešto više od 3.000 kn, tj. uz jednokratnu naknadu od 10.000 kn ostvarili bi naknadu za umanjenje gubitka na plaći u 2. godini života djeteta u iznosu od 8.400 kn. Kao programska aktivnost ovog poglavlja predviđeno je i sufinanciranje opremanja i obnove ginekološke ordinacije Novska. Za djecu predškolske dobi osigurati ćemo kvalitetnije izvođenje tjelesne i zdravstvene kulture u suradnji vrtića i Zajednice sportskih udruga. S obzirom da će u sljedećem mandatnom razdoblju Ministarstvo znanosti i obrazovanja uvoditi model jedno smjenske i cjelodnevne nastave za osnovne škole. Osnovna škola Novska neće sa sadašnjim prostornim kapacitetima moći za sve učenike organizirati takvu vrstu nastave. Stoga će Grad Novska pokrenuti inicijativu da se **Područna škola Bročice** proglasi matičnom školom te da se iz sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja dogradi područna škola u Bročicama kako bi se tamo odvijala nastava od 1. do 8. razreda. Pučko otvoreno učilište bi u sljedećem mandatu izgradilo novi objekt u kojemu bi djelovao **Centar cjeloživotnog učenja** u kojemu bi POU Novska izvodio svoje programe cjeloživotnog obrazovanja.

RAZVOJNE MJERE

Mjera 1. Uređenje naselja i stanovanje			
Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost
1.1. Uređenje i opremanje s ciljem unapređivanja uvjeta za život u naseljima;	broj javnih objekata na kojima je provedena energetska obnova	0	3
1.2. Unapređivanje dostupnosti i kvalitete stanovanja;			
1.3. Učinkovito upravljanje stambenim prostorima u vlasništvu Grada Novske;	broj obnovljenih dječjih igrališta	0	6
1.4. Unapređenje i energetska obnova objekata javne i stambene namjene			

Mjera 2. Prostorno i urbanističko planiranje			
Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost
2.1. Aktivnosti vezane za prostorno planiranje;	broj izdanih dozvola / dokumenata / legalizacija	2	15
2.2. Ažuriranje podataka i održavanje računalne baze GIS-a Grada Novske	Ažuriranje GIS-a Grada Novske	2	6

Mjera 3. Komunalno gospodarstvo			
Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost
3.1. Aktivnosti vezane za ulaganje, izgradnju i održavanje komunalne infrastrukture	broj intervencija na komunalnoj infrastrukturi	65	180
	izrađena projektno-tehnička dokumentacija	5	9
3.2. Razvoj infrastrukture širokopojasnog interneta			
3.3. Rekonstrukcija, izgradnja i investicijsko održavanje komunalnih objekata i opreme	održavane javne površine u m ²	5.964.185	17.880.000

3.4. Održavanje javnih površina			
--	--	--	--

Mjera 4. Odgoj i obrazovanje			
Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost
4.1. Aktivnosti vezane za odgoj, obrazovanje i tehničku kulturu;	broj učeničkih stipendija	160	480
	broj studentskih stipendija	110	330
4.2. Redovna djelatnost osnovnih škola	broj škola koje primaju potporu za programe i aktivnosti	5	15
	broj polaznika obrazovnih programa POU Novska	312	750
4.3. Provedba cjeloživotnog obrazovanja	broj projekata tehničke kulture	2	6
4.4. Dodjela stipendija učenicima i studentima.			

Mjera 5. Briga o djeci			
Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost
5.1. Redovna djelatnost vrtića	broj upisane djece	307	921
	broj adaptiranih prostora	1	3
5.2. Provedba predškolskog odgoja	Broj nabavljene nove opreme (po vrstama)	5	9
5.3. Unapređenje uvjeta za predškolski odgoj i obrazovanje			

Mjera 6. Socijalna skrb			
Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost
6.1. Aktivnosti vezane uz pružanje socijalne skrbi osjetljivim skupinama	broj donacija udrugama	20	60
	broj socijalnih projekata	3	9
	broj korisnika socijalnih pomoći	264	780
6.2. Dodjela subvencija, pomoći i donacija	broj umirovljenika koji primaju dodatak na mirovinu	187	510
6.3. Unapređenje društvene infrastrukture za pružanje socijalne skrbi i zaštite			
6.4. Poboljšanje standarda postojećih usluga socijalne zaštite u okvirima lokalne zajednice	broj učenika korisnika besplatne prehrane	333	999

Mjera 7. Primarna zdravstvena zaštita			
Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost
7.1. Aktivnosti vezane za zaštitu i unapređenje zdravlja građana	broj novih usluga za stanovništvo	1	3
	broj osiguranih godišnjih dolazaka specijalista ortopeda	43	129
	Broj uređenih ili opremljenih prostora u zdravstvenim ustanovama	0	3

Mjera 8. Kultura, tjelesna kultura i sport			
Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost
8.1. Aktivnosti vezane za razvoj i promicanje kulture, tjelesne kulture i sporta	broj organiziranih kulturnih manifestacija	91	273
	broj javnih sportsko-rekreacijskih sadržaja	11	33
8.2. Unaprjeđenje dostupnosti sportsko-rekreacijskih sadržaja	broj donacija udrugama	18	54
	Broj organiziranih arheoloških istraživanja i ulaganja u zaštitu kulturne baštine	1	3
8.3. Ulaganja u zaštitu kulturne baštine i promociju kulturnih i povijesnih vrijednosti	broj sportskih klubova koji primaju subvenciju	28	84

Mjera 9. Zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša			
Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost
9.1. Aktivnosti vezane uz zaštitu prirode; očuvanje i unaprjeđenje kvalitete okoliša	broj saniranih divljih deponija otpada	0	10
9.2. uspostava sustava za održivo gospodarenje otpadom	broj korisnika kojima je omogućeno odvojeno prikupljanje otpada	3.750	3.750

Mjera 10. Protupožarna i civilna zaštita			
Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost
10.1. Aktivnosti vezane uz pružanje vatrogasne i civilne zaštite	broj intervencija JVP	200	600
10.2. Uspostava i unaprjeđenje sustava civilne zaštite	broj intervencija zaštite i spašavanja	3	9
10.3. Organizacija i redovan rad sustava zaštite i spašavanja			

Mjera 11. Promet i održavanje javnih prometnica			
Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost
11.1. Aktivnosti vezane uz unaprjeđenje lokalne i regionalne prometne povezanosti	km unaprjeđenih prometnica	4,2	10,20
11.2. Unaprjeđenje i izgradnja prometne infrastrukture;	broj intervencija zimske službe	12	36
11.3. Razvoj i poboljšanje uvjeta za siguran promet.			

Mjera 12. Gospodarski razvoj			
Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost
12.1. Aktivnosti vezane za poticanje razvoja poduzetništva i gospodarstva	broj dodijeljenih potpora	30	240
	broj izrađenih prijava / poslovnih planova	40	160
12.2. Poticanje održivog razvoja turizma;			
12.3. Jačanje malog i srednjeg poduzetništva	broj manifestacija za MSP	3	12
12.4. Razvoj i pružanje potpora poduzetničkoj potpornoj instituciji i pružanje mjera potpora malim i srednjim poduzetnicima.			

Mjera 13. Lokalna uprava i administracija			
Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost
13.1. Aktivnosti vezane za redovnu djelatnost izvršnog tijela, predstavničkih tijela i upravnih tijela Grada Novske te redovne i izvanredne aktivnosti gradskih vijeća;	broj stručnih seminara za djelatnike uprave	17	45
	Broj održanih sjednica Gradskog vijeća	8	30
13.2. Pravno normativni poslovi;	broj sklopljenih ugovora s medijskim kućama o javnom izvješćivanju	5	15
13.3. Jačanje kompetencija i unaprjeđenje sustava lokalne uprave			

Mjera 14. Demografija			
Aktivnost	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost	Ciljana vrijednost
14.1. Poticanje nataliteta;	Broj dodijeljenih potpora za novorođenčad	98	300
14.2. Poticanje doseljavanja mladih obitelji s djecom;	Broj dodijeljenih potpora "Paket za bebe"	98	300
14.3. Zaustavljanje iseljavanja radno sposobnog stanovništva			